

**Załącznik do Uchwały Nr V/34/11
Rady Powiatu w Krasnymstawie
z dnia 29 marca 2011r.**

**POWIATOWA STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
DLA POWIATU KRASNOSTAWSKIEGO
NA LATA 2011-2015**

KRASNYSTAW, 2011 r.

SPIS TREŚCI:

Rozdział I. Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej.	str. 3
1. Ogólna charakterystyka powiatu.	
1.1. Położenie geograficzne.	
1.2. Demografia.	
1.3. Rynek pracy i bezrobocie.	
Rozdział II. Diagnoza pomocy społecznej.	str. 9
1. Ogólna charakterystyka pomocy społecznej.	
2. Struktura organizacyjna pomocy społecznej w powiecie krasnostawskim.	
2.1. Charakterystyka domów pomocy społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych.	
2.2. Rodziny zastępcze.	
2.3. Ośrodki pomocy społecznej.	
2.4. Niepełnosprawni.	
Rozdział III. Uwarunkowania prawne.	str. 18
Rozdział IV. Uwarunkowania społeczno-gospodarcze rozwoju powiatu.	str. 19
1. Analiza SWOT.	
1.1. Mocne strony.	
1.2. Słabe strony.	
1.3. Szanse.	
1.4. Zagrożenia.	
Rozdział V. Cel generalny i cele szczegółowe strategii.	str. 20
Rozdział VI. Powiatowe programy rozwiązywania problemów społecznych.	str. 25
1. Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.	
2. Powiatowy program opieki nad dzieckiem i rodziną oraz profilaktyki niedostosowania społecznego i przeciwdziałania przestępczości wśród dzieci i młodzieży.	
Rozdział VII. Rynek pracy i zatrudnienie.	str. 28
1. Diagnoza powiatowego rynku pracy.	
2. Analiza SWOT.	
2.1. Mocne strony regionu.	
2.2. Słabe strony regionu.	
2.3. Szanse rozwojowe regionu.	
2.4. Zagrożenia rozwojowe regionu.	
3. Powiatowy program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy.	
3.1. Projekty rynku pracy realizowane przez powiat krasnostawski.	
3.1.1. Prace interwencyjne.	
3.1.2. Roboty publiczne.	
3.1.3. Szkolenia i przekwalifikowania.	
3.1.4. Staże.	
3.2. Środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.	
3.3. Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy.	
3.4. Projekty współfinansowane z Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.	
4. Struktura zaplanowanych działań w ramach Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy.	
Rozdział VIII. Podsumowanie.	str. 45
Bibliografia.	str. 46

ROZDZIAŁ I.

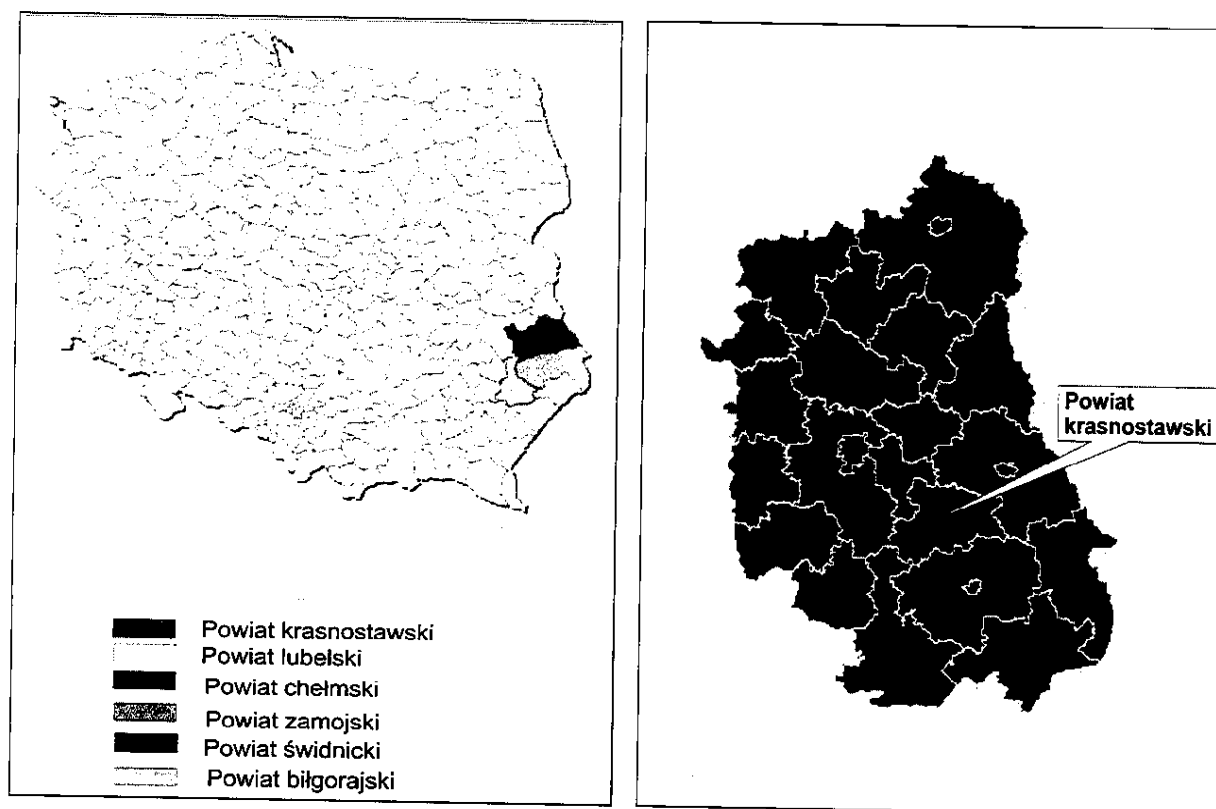
DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO - GOSPODARCZEJ

1. Ogólna charakterystyka powiatu.

1.1. Położenie geograficzne.

Powiat krasnostawski zlokalizowany jest w południowo-wschodniej części Polski, w województwie lubelskim, z siedzibą w stolicy powiatu – mieście Krasnystaw.

Rysunek. Lokalizacja Projektu na tle kraju i województwa lubelskiego.

Źródło: Opracowanie własne.

Powiat krasnostawski zajmuje powierzchnię 1031 km² / 103 144 ha / , którą zamieszkuje 68 148 tys. mieszkańców / stan na dzień 31.12.2008 r.- wg faktycznego miejsca zamieszkania /. Jest typowym powiatem ziemskim o charakterze rolniczym. Zagęszczenie ludności wynosi 66 osób na km².

Powiat zajmuje 11 miejsce, co do wielkości w województwie lubelskim. Sąsiaduje z pięcioma powiatami: chełmskim, zamojskim, biłgorajskim, lubelskim i świdnickim.

W skład powiatu krasnostawskiego wchodzi 10 gmin: gmina miejska Krasnystaw oraz gminy wiejskie: Fajslawice, Gorzków, Izbica, Krasnystaw, Kraśniczyn, Łopiennik Górny, Rudnik, Siennica Różana, Żółkiewka.

Miasto Krasnystaw położone jest na trasie Lublin – Zamość, w bliskiej odległości od trzech największych miast w województwie lubelskim oraz granicy państwa:

- Chełm – 30 km,
- Zamość – 31km,
- Lublin – 55 km,
- przejście graniczne w Dorohusku z Ukrainą – 56 km
- przejście graniczne w Zosinie z Ukrainą – 83 km.

Miasto Krasnystaw zajmuje powierzchnię 42 km², liczy 19 361 mieszkańców. Przebiegają przez nie dwa ważne szlaki komunikacyjne: droga ekspresowa nr 17 Warszawa – Lublin – Krasnystaw – Zamość – Hrebenne oraz droga krajowa Biała Podlaska – Chełm – Krasnystaw – Zamość a także linia kolejowa Lublin – Rejowiec – Zamość. Miasto otacza teren gminy Krasnystaw, która jest odrębną jednostką samorządu terytorialnego. Na odcinku wschodnim miasto graniczy z gminą Siennica Różana. Po reformie administracyjnej kraju w 1999 roku miasto stało się również siedzibą samorządowych władz powiatowych. Miasto położone jest u zbiegu dwóch rzek: Wieprza i Żółkiewki, na granicy dwóch subregionów Wyżyny Lubelskiej i Działów Grabowieckich oraz Wyniosłości Giełczewskiej. Znajduje się w zasięgu Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych. Granice administracyjne miasta obejmują fragment Grabowiecko - Strzeleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu z dolinami rzek Wieprz i Żółkiewka, lasem Borek i terenami przyległymi.

1.2. Demografia

Według danych statystycznych GUS na dzień 31 grudnia 2009 roku, powiat krasnostawski zamieszkiwało 67 824 osoby. Pod względem liczby ludności w województwie lubelskim, powiat krasnostawski zajmuje trzynaste miejsce. Analizując dane dotyczące ludności powiatu można od razu zauważyć, że liczba kobiet jest większa niż mężczyzn.

Analiza struktury ludności na przestrzeni lat wykazuje stały spadek liczby ludności w powiecie. W roku 2004 powiat zamieszkiwało 76 797 osób. Do roku 2009 spadek ludności wyniósł ponad 11,6 % w stosunku do liczby ludności w roku 2004.

Tendencja zniżkowa spowodowana jest wysoką emigracją zewnętrzną. Duża liczba mieszkańców powiatu wyjechała w ostatnich latach do większych ośrodków miejskich i zagranicę w celach zarobkowych.

Tabela. Liczba ludności powiatu krasnostawskiego- wg faktycznego miejsca zamieszkania w latach 2004-2009.

Lp.	Ludność	2004	2005	2006	2007	2008	2009
1	ogółem	76 797	76 335	68 995	68 460	68 148	67 824
2	mężczyźni	37 269	37 015	33 415	33 130	32 961	32 803
3	kobiety	39 528	39 320	35 580	35 330	35 187	35 021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS- stan na 31 XII

W strukturze ludności występują dysproporcje wg płci. Ogólnie na 100 mężczyzn przypada 107 kobiet.

Struktura wieku ludności w powiecie krasnostawskim na koniec 2009 roku, według danych Głównego Urzędu Statystycznego, przedstawia się następująco:

- ludność w wieku przedprodukcyjnym – 12 448 osób,
- ludność w wieku produkcyjnym – 41.298 osób,
- ludność w wieku poprodukcyjnym – 14.078 osób.

Tabela. Ludność wg ekonomicznych grup wieku

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ludność w wieku przedprodukcyjnym						
ogółem	15 995	15 500	13 641	13 165	12 850	12 448
mężczyźni	8 278	8 037	7 083	6 855	6 712	6 502
kobiety	7 717	7 463	6 558	6 310	6 138	5 946
Ludność w wieku produkcyjnym						
ogółem	45 119	45 289	41 169	41 223	41 192	41 298
mężczyźni	23 822	23 901	21 702	21 769	21 840	21 973
kobiety	21 297	21 388	19 467	19 454	19 352	19 325
Ludność w wieku poprodukcyjnym						
ogółem	15 683	15 546	14 185	14 072	14 106	14 078
mężczyźni	5 169	5 077	4 630	4 506	4 409	4 328
kobiety	10 514	10 469	9 555	9 566	9 697	9 750

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

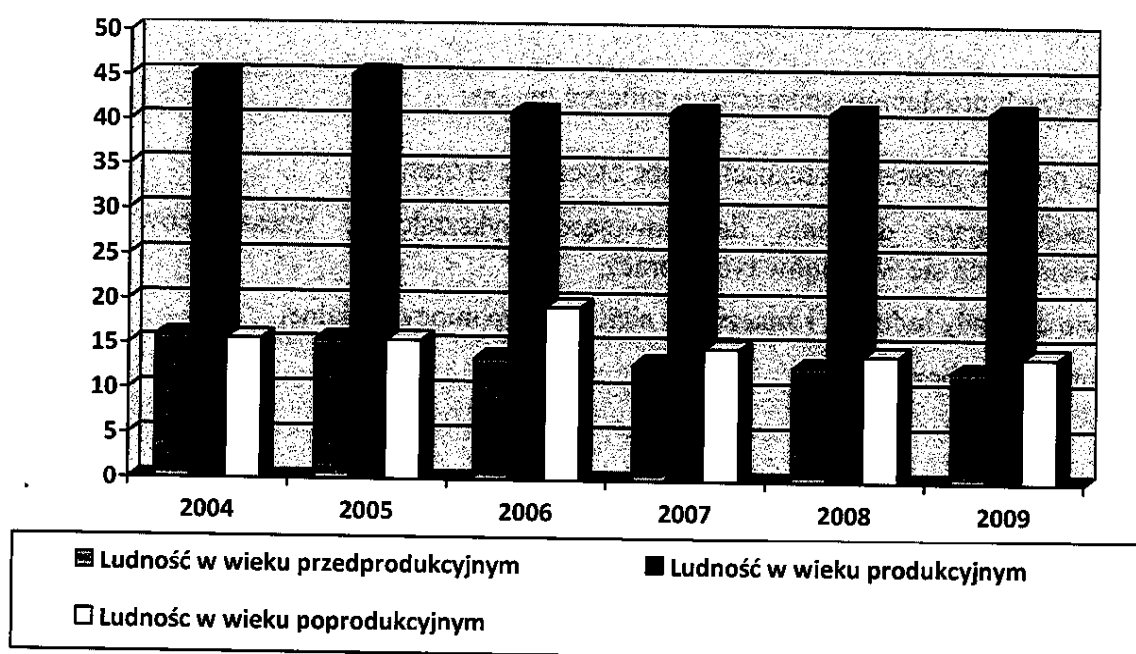
Tabela. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość
1	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	18,3
2	Ludność w wieku produkcyjnym	60,8
3	Ludność w wieku poprodukcyjnym	20,7

Źródło: GUS- dane z 2009r.

Na przestrzeni analizowanych lat można zaobserwować systematyczny spadek ludności w wieku przedprodukcyjnym, jak również niewielki wzrost liczby osób w wieku produkcyjnym. Jest to niepokojący trend, któremu towarzyszy starzenie się populacji powiatu krasnostawskiego. Jest on niestety zjawiskiem charakterystycznym dla opisywanego obszaru, jak też dla niemal całego terytorium Polski, gdyż jest on wynikiem niżu demograficznego.

Wykres. Wskaźnik obciążenia demograficznego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wskaźnik obciążania demograficznego wskazujący liczbę ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym sukcesywnie się obniża. W roku 2004 wartość wskaźnika wynosiła 70,2, a w roku 2009 - 65,4. W strukturze ludności powiatu według ekonomicznych grup wieku można zaobserwować proces starzenia się społeczeństwa tego obszaru. W ostatnich latach odnotowano widoczny spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym.

Tabela. Wskaźniki modułu gminnego dla powiatu

Wskaźnik	Powiat Krasnostawski					Polska
	2005	2006	2007	2008	2009	2009
ludność na 1 km ²	67	67	66	66	66	122
kobiety na 100 mężczyzn	106	106	107	107	107	107
małżeństwa na 1000 ludności (para)	5,7	5,6	6,5	6,4	6,2	6,6
urodzenia żywe na 1000 ludności	8,9	8,5	8,6	9,3	8,9	10,9
zgoni na 1000 ludności	13,7	13,5	14,2	13,8	13,6	10,1
przyrost naturalny na 1000 ludności	-4,8	-5	-5,6	-4,5	-4,7	0,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Porównując gęstość zaludnienia w Polsce i w powiecie krasnostawskim można zauważyć, że powiat charakteryzuje się dość niską, w stosunku do średniej krajowej, gęstością zaludnienia, która wynosi dla powiatu 66, a dla kraju 122 osoby/km². Na podstawie danych GUS można odnotować negatywne zjawisko ujemnego przyrostu naturalnego na poziomie -4,7.

Wyższy w porównaniu do wskaźnika obrazującego sytuację w Polsce jest wskaźnik zgonów przypadający na 1000 ludności- dla powiatu wynosi 13,6 a dla kraju 10,1. Ujemny przyrost naturalny i większa liczba zgonów w powiecie krasnostawskim w porównaniu do całego kraju, świadczy o starzeniu się społeczeństwa powiatu.

Na obszarze powiatu krasnostawskiego obserwuje się niekorzystne zmiany struktury demograficznej - starzenie się społeczeństwa i niski przyrost naturalny. Odpływ ludności do innych miast dotyczą zwłaszcza grup najlepiej wykształconych / emigracja zarobkowa szczególnie młodych ludzi /. Głównie w gminach wiejskich powiatu krasnostawskiego wyraźnie obserwuje się zjawisko emigracji dobrze wykształconej młodzieży do większych aglomeracji miejskich. W gospodarstwach pozostają na ogół starsi rolnicy / utrzymujący się z rent i emerytur /, którzy nie są w stanie rozwijać produkcji.

Do podstawowych problemów społecznych zaliczyć można:

- niski poziom przedsiębiorczości i słabe otoczenie biznesu,
- niezadowalające działania dostosowujące wykształcenie mieszkańców powiatu do zmieniających się wymogów rynku pracy,
- niskie dochody ludności i znaczny w nich udział pomocy socjalnej,
- patologie społeczne.

1.3. Rynek pracy i bezrobocie.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku w powiecie krasnostawskim było zarejestrowanych 4 227 osób bezrobotnych.

Tabela. Liczba osób bezrobotnych w powiecie krasnostawskim

Bezrobotni	Liczba osób
Ogółem:	4 227
Osoby poprzednio pracujące ogółem	2 398
Osoby poprzednio pracujące zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu	160
Osoby dotychczas niepracujące ogółem	1 829
Zamieszkali na wsi	2 983
Z prawem do zasiłku	278

Źródło: PUP Krasnostaw.

Tabela. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym

Wyszczególnienie	% ludności
ogółem	8,9
mężczyźni	8,3
kobiety	9,7

Źródło: PUP Krasnostaw.

Tabela. Bezrobotni zarejestrowani pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok

Wyszczególnienie	osoby/ %
ogółem	2 537 os.
w % ludności aktywnej zawodowo	6,0 %
w % bezrobotnych ogółem	60,0 %

Źródło: PUP Krasnostaw.

Stopa bezrobocia w powiecie krasnostawskim nie odbiega znacząco od stopy bezrobocia w kraju i województwa lubelskiego. W grudniu 2009 roku wynosiła 13,6% natomiast w grudniu 2010 13,4%. Bezrobotni stanowią 10,2% mieszkańców w wieku produkcyjnym. Najliczniejszą grupą zarejestrowanych bezrobotnych są osoby w wieku 25-34 lata oraz osoby dopiero wchodzące na rynek pracy - w wieku 24 i mniej. Powyższa sytuacja stanowi dość poważny problem w powiecie. Z jednej strony obserwuje się dużą grupę wykształconych młodych ludzi gotowych do pracy, z drugiej zaś brak miejsc pracy.

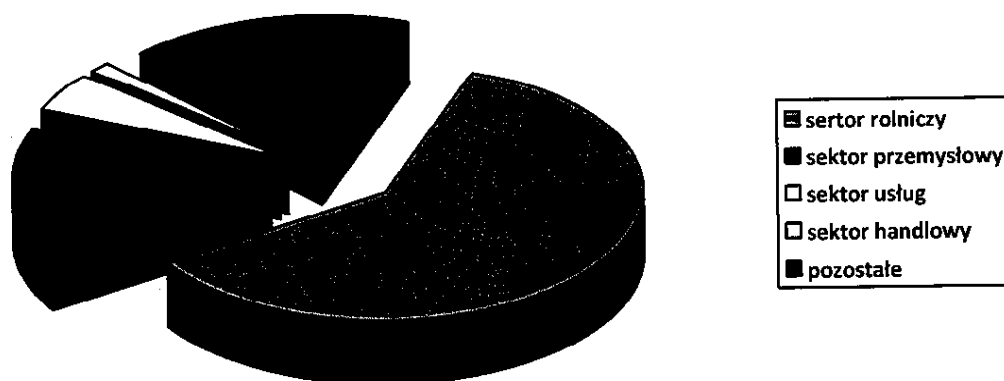
Tabela. Pracujący wg płci w powiecie krasnostawskim w latach 2003 – 2009

Wyszczególnienie	J. m.	2003 r.	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007	2008	2009
ogółem	osoba	23 213	23 044	23 270	22 369	22 511	22 449	22 327
mężczyźni	osoba	12 209	12 109	12 291	11 792	11 902	11 852	11 841
kobiety	osoba	11 004	10 935	10 979	10 577	10 609	10 597	10 486

Źródło: Dane GUS

Znaczny spadek pracujących w powiecie krasnostawskim w roku 2006 spowodowany był odłączeniem od 01.01.2006 r. gminy Rejowiec od Powiatu Krasnostawskiego.

Wykres. Struktura zatrudnienia w powiecie krasnostawskim.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Największy udział w ogólnej liczbie podmiotów mają spółki prawa handlowego. W całym kraju ten rodzaj działalności rozwija się najbardziej dynamicznie, ponieważ nie wymaga z reguły dużych nakładów finansowych, które to stanowią główną barierę w tworzeniu nowych przedsiębiorstw. W zakresie prowadzonej przez podmioty gospodarcze działalności, powiat krasnostawski nie odbiega znacząco od statystyki województwa lubelskiego, czy też kraju. Przejawia podobną jak województwo sytuację w takich dziedzinach prowadzonej działalności jak: „przemysł”, „budownictwo”, „handel i naprawy”, „hotele i restauracje”, „transport, gospodarka magazynowa, łączność”. Z uwagi na to, że ukształtowanie terenu powiatu sprzyja rozwojowi rolnictwa, odsetek podmiotów gospodarki narodowej według sekcji „rolnictwo, łowiectwo i rybołówstwo” jest zdecydowanie wyższy niż średnio w województwie i kraju.

Tabela. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze regon wg sekcji PKD w powiecie krasnostawskim w latach 2004 – 2009 na tle województwa lubelskiego

Wyszczególnienie	2004	2005	2006	2007	2008	2009
powiat krasnostawski ogółem	3 546	3 488	3 294	3 296	3 307	3406
sektor publiczny	242	237	218	220	211	211
sektor prywatny	3 304	3 251	3 076	3 076	3 096	3195
woj. lubelskie ogółem	149 478	149 019	150 579	151 514	154 595	156180

Źródło: Dane GUS

Na terenie powiatu dominują przedsiębiorstwa prywatne. Jest to znaczna część ogółu podmiotów gospodarki narodowej, bo blisko 94%. Sektor publiczny to 6% ogółu podmiotów gospodarki narodowej funkcjonujących na terenie powiatu. Przeważająca liczba spośród funkcjonujących podmiotów gospodarczych to jednoosobowe podmioty gospodarcze lub firmy rodzinne niezatrudniające pracowników i nieposiadające planów na zwiększenie zatrudnienia.

Rozdział II.

DIAGNOZA POMOCY SPOŁECZNEJ

1. Ogólna charakterystyka pomocy społecznej.

Pomoc społeczna działa w sytuacjach, w których zostały zagrożone podstawowe warunki egzystencji osoby lub rodziny lub w sytuacji gdy jakość ich życia obniżyła się poniżej społecznie akceptowanego minimum.

Jest instytucją polityki państwa i ingeruje wtedy, gdy osoba lub rodzina nie jest w stanie własnymi siłami przezwyciężyć swoich trudnych sytuacji życiowych.

Celem pomocy społecznej jest *zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.*

Celem jest także udzielanie wsparcia i pomocy mającej na celu zapobieganie marginalizacji osób i rodzin. Jednocześnie zakłada się, że pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzać do życiowego uaktywnienia osoby korzystającej ze świadczeń, a także jej integracji ze środowiskiem społecznym.

Mimo, że od transformacji ustrojowej z przełomu lat 1998/1999 minęło kilkanaście lat oraz znacznego rozwoju gospodarczego i społecznego to nadal występuje duże zapotrzebowanie na pomoc społeczną. Do negatywnych zjawisk społecznych, z którymi przyszło nam się zmierzyć zaliczymy między innymi: trwające bezrobocie, ubóstwo, patologie, falową emigrację, rozpad rodzin, brak poczucia stabilizacji, niski poziom życia, narastanie skali przemocy, pogarszanie stanu zdrowia, niski przyrost naturalny, starzenie się społeczeństwa. Skutkiem tych zjawisk może być marginalizacja osób i rodzin lub całych grup społecznych czy też wykluczenie społecznie.

Występowanie tych zjawisk prowadzi do tego, że w dalszym ciągu pomocy potrzebują znaczne rzesze osób i rodzin. Zmieniają się formy pomocy, jej zakres i metody ale nadal jest ona niezbędna by ograniczyć zjawiska wykluczenia, marginalizacji i izolacji osób bądź całych grup społecznych.

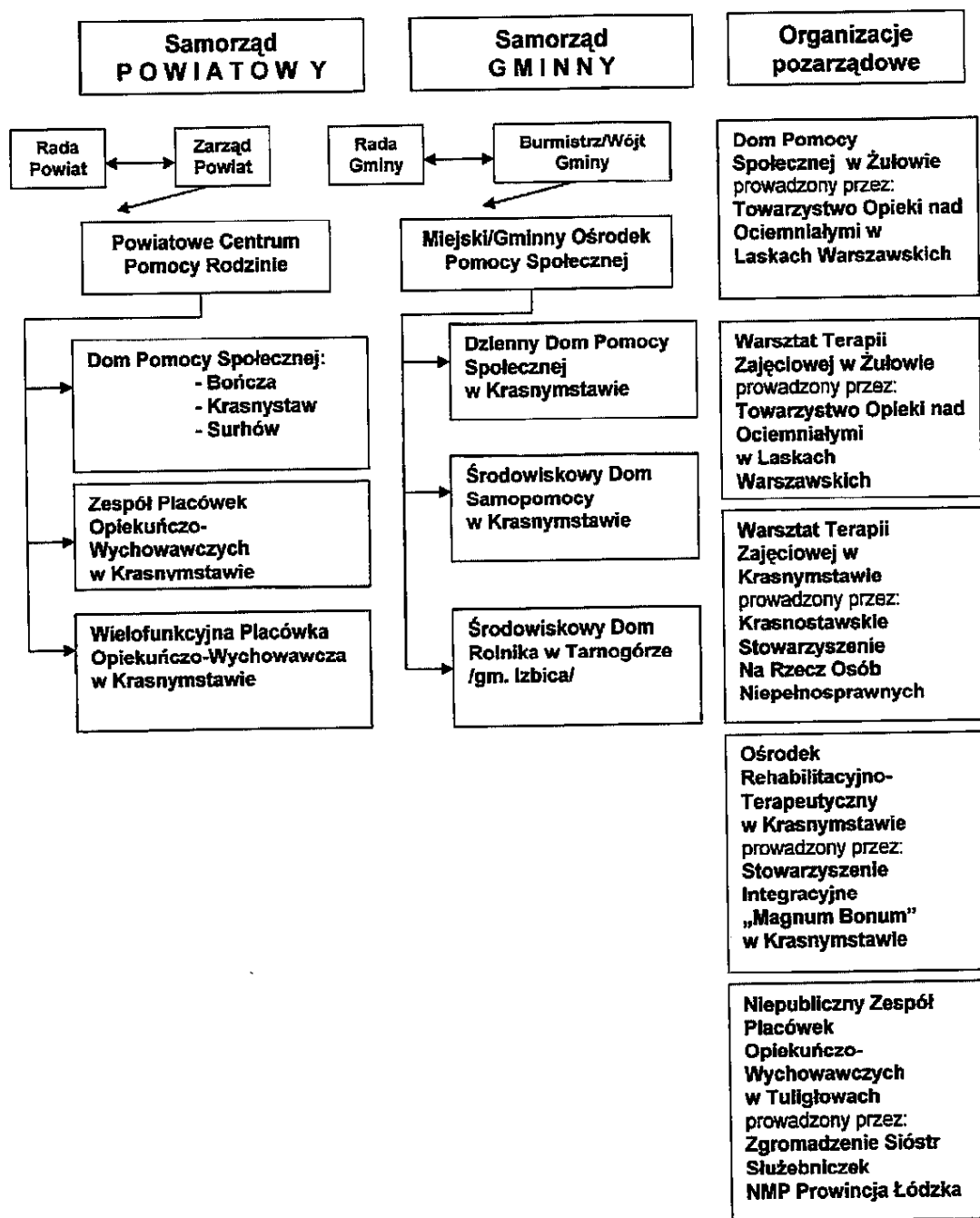
Regulacje prawne na bazie, których pracują służby pomocy społecznej pozwalają na wspieranie osób i rodzin w stosunkowo ograniczonym zakresie. Kładą nacisk na większe zaangażowanie samych zainteresowanych w proces pomocowy, co nie zawsze znajduje zrozumienie osób potrzebujących pomocy.

Zachodzące zmiany w systemie pomocy społecznej mają doprowadzić między innymi do:

- życiowego usamodzielnienia osób i rodzin otrzymujących pomoc społeczną przy ich współuczestniczeniu w tym procesie,
- zaktywizowania osób i rodzin pozbawionych dochodów lub o niskich dochodach w kierunku poszukiwania pracy bądź dodatkowych źródeł dochodu, w tym osób w wieku poprodukcyjnym czy niepełnosprawnych,
- integracji ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie,
- zapewnienia potrzebującym wsparcia w przezwyciężaniu trudnych sytuacji, których nie są w stanie samodzielnie pokonać,
- aktywizowania służb pomocy społecznej do udzielania profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznych, w tym przemocą w rodzinie,
- organizowania sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb.

Zgodnie z ustawą pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, które współpracują w tym zakresie z organizacjami społecznymi, kościołami, fundacjami i stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

2. Struktura organizacyjna pomocy społecznej w powiecie krasnostawskim.

Na terenie powiatu krasnostawskiego w pionie pomocy społecznej funkcjonuje: powiatowe centrum pomocy rodzinie, 9 gminnych ośrodków pomocy społecznej i 1 miejski ośrodek, 4 domy pomocy społecznej, 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze, 1 dzienny dom pomocy społecznej, 2 domy środowiskowe, 2 warsztaty terapii zajęciowej / dla 70 uczestników / oraz 1 ośrodek rehabilitacyjno-terapeutyczny.

Infrastruktura jednostek organizacyjnych pomocy społecznej zabezpiecza potrzeby powiatu.

2.1. Charakterystyka domów pomocy społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych powiatu krasnostawskiego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krasnymstawie sprawuje nadzór nad 4 domami pomocy społecznej / oraz 3 filiami / i 3 placówkami opiekuńczo - wychowawczymi. Są to:

- **Dom Pomocy Społecznej w Bończy** dla osób przewlekłe psychicznie chorych. Dysponuje 90 miejscami.
- **Dom Pomocy Społecznej w Krasnymstawie** / łącznie z Filiami w Stężycy Nadwieprzańskiej, Ostrowie Krupskim i Bzowcu /. Dysponując 295 miejscami, dom udziela pomocy osobom przewlekłe somatycznie chorym, dzieciom i młodzieży niepełnosprawnym intelektualnie, osobom dorosłym niepełnosprawnym intelektualnie oraz osobom przewlekłe psychicznie chorym.
- **Dom Pomocy Społecznej w Surhowie** oferuje pomoc osobom przewlekłe psychicznie chorym. Dysponuje 80 miejscami.
- **Dom Pomocy Społecznej w Żułowie** - prowadzony przez Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi w Laskach o nazwie własnej: „Zakład Opiekuńczo-Rehabilitacyjny dla Niewidomych Kobiet w Żułowie” udziela pomocy osobom fizycznie niepełnosprawnym. DPS dysponuje 70 miejscami.

Ponadgminne domy pomocy społecznej powiatu krasnostawskiego zapewniają całodobową opiekę osobom jej potrzebującym, w tym świadczą usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb mieszkańców.

Środowisko mieszkańców domów pomocy społecznej tworzą osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu i którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

Powiat krasnostawski jest samowystarczalny i w pełni zabezpiecza potrzeby zarówno pod względem ilości miejsc, jak i pod względem różnorodności typów tego rodzaju placówek. W domach pomocy przebywają zatem zarówno osoby przewlekłe psychicznie chore, jak i osoby przewlekłe somatycznie chore bądź osoby dorosłe, dzieci i młodzież niepełnosprawne intelektualnie.

Zadania samorządu powiatowego w zakresie zapewnienia opieki i wychowania dzieci całkowicie lub częściowo pozbawionych opieki rodziców, wykonują:

➤ **placówka opiekuńczo-wychowawcza z siedzibą przy ul. Mickiewicza 1 i ul. Piłsudskiego 17 w Krasnymstawie** – realizująca zadania placówki socjalizacyjnej i interwencyjnej oraz prowadząca: mieszkanie usamodzielnienia i mieszkanie chronione przeznaczone dla byłych mieszkańców placówek opiekuńczo-wychowawczych lub podopiecznych rodzin zastępczych. Placówka ma charakter koedukacyjny, zapewnia swoim podopiecznym całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja ich niezbędne potrzeby. Prowadzi zajęcia socjalizacyjne, korekcyjne, kompensacyjne i inne adekwatnie do potrzeb dzieci, a ponadto zapewnia dzieciom kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych.

➤ **wielofunkcyjna placówka opiekuńczo – wychowawcza z siedzibą przy ul. Zamkowej 5a w Krasnymstawie** - realizująca zadania placówki socjalizacyjnej poprzez zapewnienie dzieciom całodobowej opieki oraz zadania przewidziane dla placówki wsparcia dziennego.

Placówka stwarza odpowiednie warunki socjalno-bytowe, warunki prawidłowego rozwoju psychofizycznego dla 20 dzieci. Jest placówką koedukacyjną, funkcjonującą przez cały rok. Natomiast oferta placówki wsparcia dziennego skierowana jest do dzieci zamieszkałych

w środowisku lokalnym, którym rodzice nie zapewniają opieki i podstawowych potrzeb socjalnych, szczególnie dzieci żyjących w ubóstwie, z rodzin niewydolnych wychowawczo. Działalność placówki wsparcia dziennego jest zawieszona od maja 2008 r.

Oprócz dwóch wymienionych placówek opiekuńczo – wychowawczych, na terenie powiatu krasnostawskiego od 1.01.2005 r. funkcjonuje **niepubliczna placówka opiekuńczo-wychowawcza „Nasz Dom” z siedzibą w Tuligłowach, gm. Krasnystaw**. Placówka prowadzona jest przez Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP Prowincja Łódzka i realizuje zadania zapewniając dzieciom i młodzieży całodobową opiekę na zlecenie powiatu.

W poniższej tabeli przedstawiono domy pomocy i placówki opiekuńczo- wychowawcze powiatu krasnostawskiego pod względem liczby miejsc i stanu mieszkańców.

Tabela.1 Dane o domach pomocy i placówkach opiekuńczo – wychowawczych powiatu krasnostawskiego za rok 2008, 2009, 2010.

Lp	Nazwa placówki	Typ	Liczba miejsc	Liczba mieszkańców na dzień 31.12. 2008r.	Liczba mieszkańców na dzień 31.12. 2009r.	Liczba mieszkańców na dzień 31.12. 2010r.
1.	Dom Pomocy Społecznej w Bończy	dla osób przewlekłe psychicznie chorych	90	90	92	91
2.	Dom Pomocy Społecznej w Krasnymstawie (łącznie z filiami w Stężycy Nadwieprzańskiej, Ostrowie Krupskim i Bzowcu)	dla osób przewlekłe somatycznie chorych	295	295	279	296
		dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie				
		dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie				
		dla osób przewlekłe psychicznie chorych				
3.	Dom Pomocy Społecznej w Surhowie	dla osób przewlekłe psychicznie chorych	80	80	81	81
4.	Dom Pomocy Społecznej w Żuławie *	dla osób fizycznie niepełnosprawnych	70	68	65	63
	Razem / domy pomocy społecznej /		535	533	517	531
5.	Dom Dziecka w Krasnymstawie		50	58	55	45
6.	„Nasz Dom” w Tuligłowach		45	46	48	45
7.	Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza w Krasnymstawie		20	24	22	23
8.	Razem / całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze /		115	128	125	113

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krasnymstawie- Sprawozdanie z działalności za 2008 rok, 2009 rok, 2010 rok

2.2. Rodziny zastępcze.

Jednym z wielu zadań powiatu jest organizowaniem opieki i wychowania dzieciom pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodziców w ramach rodzin zastępczych, tj.

w formie pozainstytucjonalnej. Zmiany w systemie zapewnienia dzieciom możliwie najlepszych warunków rozwojowych, emocjonalnych i wychowawczych zmierzają do ograniczenia form instytucjonalnych na korzyść rodzin zastępczych. Obecnie rodzinom zastępczym nadano priorytet mając na uwadze, iż wychowanie w środowisku rodzinnym pozwala osiągać znacznie lepsze efekty wychowawcze.

Ilość rodzin zastępczych funkcjonujących w powiecie w latach 2005 – 2009 obrazuje poniższa tabela:

Rok	Liczba rodzin zastępczych	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych	Ilość świadczeń udzielonych rodzinom zastępczym	Kwota wypłaconych świadczeń - ogółem na rzecz rodzin zastępczych / w zł.- /
1.	2.	3.	4.	5.
2005	43	52	566	313.545
2006	41	50	541	322.158
2007	44	60	608	390.343
2008	43	60	671	421.157
2009	46	65	728	446.377

Świadczenia, o których mowa w tabeli wypłacone na rzecz rodzin zastępczych przeznaczone były na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w tych rodzinach. Dane jak wyżej obrazują stany faktyczne na dzień 31.XII.

Wykonując zadania w zakresie zapewnienia opieki i wychowania dzieciom w ramach rodzin zastępczych powiat krasnostawski wydatkował środki finansowe na tzw. usamodzielnienie. Ilość wydatkowanych środków finansowych i formy usamodzielnienia dzieci z rodzin zastępczych przedstawia poniższa tabela.

Rok	Pomoc pieniężna na rzecz osób usamodzielnianych / w zł.- /			
	ogółem	na jednorazowe świadczenia pieniężne	na zagospodarowanie w formie rzeczowej	na kontynuowanie nauki
1.	2.	3.	4.	5.
2005	100.618	10.270	-	90.348
2006	102.666	9.882	24.705	68.079
2007	64.811	4.941	2.060	57.810
2008	78.658	4.941	4.941	68.776
2009	77.168	9.882	4.941	62.345

Z analizy wydatków poniesionych na usamodzielnienie wychowanków z rodzin zastępczych wynika, że w odniesieniu do roku 2005 w 2008 i 2009 nastąpił spadek wydatkowanych na ten cel środków finansowych. Może to oznaczać zmniejszenie ilości dzieci usamodzielnianych w badanym okresie.

Należy stwierdzić, że zagadnienie organizowania rodzinnej opieki zastępczej na terenie powiatu jest niedostateczne z uwagi na to, iż opieka ta zawężona jest jedynie do jednej formy jak spokrewniona z dzieckiem rodzina zastępcza. Bardzo odczuwalny jest brak: niespokrewnionych z dzieckiem zawodowych rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, pogotowia rodzinnego. Dlatego też pożądanym jest rozwój środowiskowych form pomocy dzieciom

i ich rodzinom. Ta forma opieki i wychowania w porównaniu z formą instytucjonalną jest zasadniczo korzystniejsza również z ekonomicznego punktu widzenia. W najbliższym okresie należy dążyć do utworzenia sieci rodzin zastępczych i rozpropagować ideę rodzicielstwa zastępczego, co w konsekwencji może przyczynić się do zwiększenia ilości rodzin zastępczych na terenie powiatu.

2.3. Ośrodki pomocy społecznej.

Na szczeblu gminnym, zadania z zakresu pomocy społecznej realizują ośrodki pomocy społecznej.

Na terenie powiatu krasnostawskiego funkcjonuje 10 ośrodków pomocy społecznej, w tym 1 miejski / m. Krasnystaw / i 9 szczebla gminnego. Ośrodki pomocy społecznej znajdują się w każdej gminie, zatem blisko miejsca zamieszkania / przebywania / osób potrzebujących wsparcia. Zakres zadań dla tych jednostek określa ustawa o pomocy społecznej. Ośrodki pomocy społecznej realizują zadania własne gminy jak również zadania zlecone.

Pracownicy socjalni ośrodków pomocy są osobami, które rozpoznają zjawiska występujące w środowiskach lokalnych, ich problemy, potrzeby. Są to służby, które winny posiadać najwyższy stopień znajomości problemów społecznych, jak również są osobami tzw. pierwszego kontaktu, do których mieszkańcy gmin zgłaszają się po pomoc, wsparcie, radę jeśli zaistnieje ku temu potrzeba.

Zgodnie z ustawą pomocy udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu się do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Należy zauważyć, że przyczyny z powodu których można otrzymać pomoc i wsparcie od ośrodków pomocy społecznej w dużej mierze prowadzą też do marginalizacji tych osób. Ponadto, utrzymywanie się wysokiego współczynnika bezrobocia może powodować dalsze powiększanie skali ubóstwa w powiecie a tym samym wzrost zapotrzebowania na środki finansowe ośrodków pomocy społecznej, które obowiązane są do udzielania wsparcia finansowego.

Z obserwacji wynika także, że osoby korzystające ze wsparcia finansowego ośrodków pomocy społecznej często i przez długi okres czasu są coraz mniej aktywne w poszukiwaniu pracy czy przekwalifikowania się. Często też bierny tryb życia powielają następne pokolenia w danej rodzinie.

2.4.. Niepełnosprawni.

Niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy / ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – Dz.U. z 2010 r. Nr 214, poz. 1407, z późn.zm. /.

Jedynym pełnym badaniem dającym rzetelne wyniki pozwalające ustalić liczbę osób niepełnosprawnych jest spis powszechny ludności. Mimo upływu lat od ostatniego spisu przy opracowaniu niniejszej strategii jesteśmy zmuszeni do posługiwania się danymi z minionego okresu z uwagi na fakt, iż bardziej miarodajnego źródła danych w tym zakresie nie posiadamy. Dla potrzeb spisu za osobę niepełnosprawną uznaje się taką, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane

przez organ do tego upoważniony lub osobę, która takiego orzeczenia nie posiada ale odczuwa ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku. W związku z tym wyróżniamy osoby niepełnosprawne prawnie i osoby niepełnosprawne tylko biologiczne. Do zakwalifikowania osoby jako niepełnosprawnej prawnie niezbędne jest posiadanie aktualnego orzeczenia ustalającego jednocześnie stopień niepełnosprawności / lekki, umiarkowany, znaczny /. Dotyczy to osób w wieku powyżej 16 roku życia. Natomiast w stosunku do osób poniżej 16 roku życia - podstawą do zakwalifikowania ich do zbiorowości osób niepełnosprawnych jest orzeczenie organu o stwierdzające niepełnosprawność u danej osoby / nie określa się stopnia niepełnosprawności /.

Według danych spisu powszechnego liczba osób niepełnosprawnych w badanym okresie wynosiła 5456,7 tys., co stanowiło 14,3% ogółu ludności kraju / 1988 r. - 9,9% /. Oznacza to, że co 7 mieszkańców Polski był osobą niepełnosprawną / w 1988 co dziesiąty /. Liczba osób niepełnosprawnych w ciągu lat wzrosła o 1721,2 tys. / tj. o 46,1% /, w tym niepełnosprawnych prawnie o 1191,7 tys., tj. o 31,5%. Za główną przyczynę wzrostu liczby osób niepełnosprawnych w okresie ostatnich lat należy uznać proces starzenia się społeczeństwa.

W województwie lubelskim w 2002 r. 18,6% ogółu ludności to osoby niepełnosprawne, w tym 83% stanowili niepełnosprawni prawnie, a 17 % biologicznie. Wielkość i skala zjawiska uplasowała województwo lubelskie, w tym zakresie na pierwszym miejscu w kraju.

Powiat	Ogółem	W wieku					
		0-15 lat	16-29	30-44	45-64	65-79	80 lat i więcej
Krasnystaw	18 011	371	794	1 297	7 438	6 283	1 828

Tabela: Skala zjawiska niepełnosprawności w powiecie krasnostawskim w/g danych spisu powszechnego /.

Dane wskazują, że najliczniejszą grupę niepełnosprawnych stanowiły osoby w przedziale wiekowym 45 - 64 lat / 7 438 / czyli będące w wieku aktywności zawodowej. Poza tym dużą grupę niepełnosprawnych 6 283 stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym czyli mający od 65 do 79 lat. Natężenie zjawiska niepełnosprawności nasila się wraz z wiekiem. Problem niepełnosprawności związany jest także z wypadkowością w rolnictwie, niepodejmowaniem działań profilaktycznych jak sport, kultura fizyczna czy inne aktywne formy wykorzystania czasu, nadmierne spożywanie alkoholu często powodujące wypadki drogowe przez nietrzeźwych kierowców lub pieszych.

Sytuacja społeczno ekonomiczna środowiska osób niepełnosprawnych na terenie powiatu obrazuje negatywne zjawiska, w tym między innymi: proces starzenia się ludności zamieszkałej w powiecie, wysoką stopę bezrobocia, która powoduje, iż osoby niepełnosprawne znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji finansowej, zaś niski poziom wykształcenia powoduje znaczne trudności w znalezieniu pracy. Najczęściej osoby niepełnosprawne utrzymują się ze świadczeń.

Do grupy osób niepełnosprawnych zalicza się nie tylko osoby niepełnosprawne ruchowo bądź ze względu na inne jednostki chorobowe ale także osoby niepełnosprawne intelektualnie, jak i z zaburzeniami psychicznymi.

Osobom niepełnosprawnym intelektualnie / upośledzonym umysłowo / oraz z zaburzeniami psychicznymi pomocy i wsparcia udzielają:

1/ Środowiskowy Dom Samopomocy w Krasnymstawie. Jego celem jest zapewnienie oparcia społecznego i poprawa jakości życia osób cierpiących na przewlekłe schorzenia psychiczne.

Placówka ta udziela wsparcia 50 osobom zamieszkującym na terenie gminy miejskiej Krasnystaw. Zasadnicze elementy tej pomocy to rehabilitacja społeczna, tworzenie sieci samopomocy i wzajemnego wsparcia, organizowanie różnorodnych zajęć terapeutycznych na bazie pracowni: plastycznej, rękodzieła artystycznego, ceramicznej, muzycznej, krawieckiej, komputerowej i kulinarnej. Jest placówką typu dziennego, która świadczy także pomoc w zakresie: opieki psychologicznej, pedagogicznej, pielęgniarstwa, pracy socjalnej, rehabilitacji. Zakres stosowanej terapii odpowiada zainteresowaniom i możliwościom oraz potrzebom psychofizycznym uczestników zajęć.

2/ domy pomocy społecznej – są formą opieki dla osób chorujących przewlekle, dla których nie jest możliwe zorganizowanie wsparcia w rodzinie lub własnym środowisku zamieszkania i wymagających aktualnego leczenia. Są to jednostki organizacyjne stałego lub okresowego pobytu, zapewniające pensjonariuszom całodobową opiekę oraz możliwość zabezpieczenia niezbędnych potrzeb zdrowotnych, edukacyjnych, społecznych i religijnych. Domy przeznaczone są zarówno dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz przewlekle psychicznie chorych. Oprócz opieki i wsparcia prowadzone są zajęcia terapeutyczne rozwijające bądź doskonalące umiejętności pensjonariuszy.

3/ Ośrodek Rehabilitacyjno-Terapeutyczny dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych w Krasnymstawie – prowadzony jest przez organizację pozarządową Stowarzyszenie Integracyjne „Magnum Bonum” w Krasnymstawie. Obejmuje opieką grupę 97 osób upośledzonych w stopniu znacznym i głębokim, którym często towarzyszą schorzenia i niepełnosprawność ruchowa. Oferuje rehabilitację, opiekę, wychowanie i naukę dzieciom i młodzieży nie objętym żadną inną formą pomocy o charakterze instytucjonalnym. Jednocześnie wspiera rodziców dzieci niepełnosprawnych intelektualnie, umożliwia im pełnienie ról społecznych oraz kontynuowanie pracy zawodowej. Dzięki temu dzieci mają szansę na poprawę stanu zdrowia, usprawnienie ruchowe, naukę samoobsługi oraz wyjście z izolacji społecznej. Ośrodek finansowany jest ze środków własnych stowarzyszenia. Jest placówką pobytu dziennego, do którego dzieci dowożone są na zajęcia środkami transportu należącymi do organizacji. Ośrodek wyposażony jest w nowoczesny sprzęt i urządzenia służące rehabilitacji. Działalność ośrodka skierowana jest głównie na potrzeby dzieci upośledzonych.

4/ warsztaty terapii zajęciowej – na terenie powiatu krasnostawskiego funkcjonują dwa warsztaty. Prowadzone są przez organizacje pozarządowe, jak: Krasnostawskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych oraz Towarzystwo Opieki Nad Ociemniałymi z siedzibą w Laskach, które na terenie tut. powiatu prowadzi także Dom Pomocy Społecznej Dla Ociemniałych Kobiet w Żuławie. Te formy działalności skierowane są głównie i oferują pomoc oraz wsparcie osobom niepełnosprawnym intelektualnie, mającym trudności w życiu codziennym, wymagającym opieki, wsparcia psychicznego, pomocy w załatwianiu wielu spraw, zabezpieczenie niezbędnych potrzeb. Prowadzą zajęcia rehabilitacyjne i środowiskowe zmierzające między innymi do: aktywizacji zawodowej, samodzielnego rozwiązywania problemów oraz integracji ze środowiskiem lokalnym.

Mimo różnorodności form pomocy oferowanej osobom niepełnosprawnym intelektualnie oraz przewlekle psychicznie chorym odnotowuje się istotne braki w zakresie:

- rozwoju form oparcia społecznego, które wspierać winny działania i inicjatywy samopomocowe osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin, mające na celu ich usamodzielnianie i integrację społeczną, tworzenia mieszkań chronionych, w tym: umożliwianie osobom niepełnosprawnym intelektualnie dalszej socjalizacji i reintegracji ze środowiskiem poprzez ich przejście z placówek do samodzielnych grup mieszkalnych,

- aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych z powodu zaburzeń psychicznych, w tym: zorganizowanie kompleksowej oferty pomocy psychologicznej / diagnoza potrzeb i możliwości, indywidualne i grupowe wsparcie psychologiczne /, edukacyjnej / szkolenia przygotowujące do podjęcia zatrudnienia, nauka konkretnych umiejętności, stworzenie realnej szansy podjęcia pracy zarobkowej, szkolenia w zakresie umiejętności interpersonalnych oraz szkolenia zawodowe /, integracja zawodowa / staże zawodowe, pośredniczenie w zdobywaniu miejsc pracy /,

- rozwoju profilaktyki niedostosowania społecznego osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez tworzenie i umacnianie środowiskowych ofert oparcia społecznego, w tym: tworzenie i wspieranie działalności grup samopomocowych osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez pobudzanie ich aktywności sportowej, kulturowej, artystycznej.

ROZDZIAŁ III.

UWARUNKOWANIA PRAWNE

Katalog zadań własnych z zakresu pomocy społecznej za wykonanie, których odpowiedzialny jest powiat określa ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej / Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn.zm. /. Zadanie powiatu, o którym mowa w art. 19 pkt 1 ustawy – zobowiązuje do opracowania i realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Podstawę prawną regulującą treść, zagadnienia i realizację niniejszego opracowania stanowią także:

- 1/ ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym / Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn.zm. /
- 2/ ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej / Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn.zm. /
- 3/ ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych / Dz.U. z 2010 r. Nr 214, poz. 1407, z późn.zm. /
- 4/ ustawa z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych / Dz.U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240, z późn.zm. /
- 5/ ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym / Dz.U. z 2003 r. Nr 122, poz. 1143, z późn.zm. /
- 6/ ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych / Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn.zm. /
- 7/ ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie / Dz.U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 /.

ROZDZIAŁ IV.

UWARUNKOWANIA POWIATU

SPOŁECZNO-GOSPODARCZE

ROZWOJU

1. Analiza SWOT.

1.1. Mocne strony:

- 1/ struktura organizacyjna służb pomocy społecznej,
- 2/ dobra infrastruktura i profesjonalizm kadr pomocy społecznej,
- 3/ znaczny wzrost świadomości społecznej w zakresie konieczności zmiany stylu życia,
- 4/ otwarcie się społeczeństw lokalnych na osoby niepełnosprawne, ich problemy.

1.2. Słabe strony:

- 1/ ubożenie społeczeństwa,
- 2/ bezrobocie,
- 3/ brak integracji działań różnych instytucji i organizacji pozarządowych w zakresie rozwiązywania problemów społecznych,
- 4/ słaby rozwój środowiskowych form wspierania społeczności lokalnych,
- 5/ niewystarczające rozpoznanie potrzeb i oczekiwań osób niepełnosprawnych,
- 6/ słabo funkcjonujący i niedostatecznie rozwinięty system wolontariatu,
- 7/ bariery architektoniczne i w komunikowaniu się,
- 8/ niedostateczna ilość środków finansowych na zatrudnianie wysoko wykwalifikowanej kadry,
- 9/ słaby rozwój sieci / słaby przyrost nowych / organizacji pozarządowych działających w sferze pomocy społecznej,
- 10/ brak środków finansowych.

1.3. Szanse:

- 1/ coraz lepsze ustawodawstwo z zakresu pomocy społecznej systematycznie nowelizowane adekwatnie do potrzeb i zachodzących zmian społecznych i strukturalnych,
- 2/ dobrze rozwinięta infrastruktura pomocy społecznej zwiększająca możliwości dostępności do usług,
- 3/ wzrost kompetencji kadr,
- 4/ prężna działalność organizacji pozarządowych już funkcjonujących w sferze pomocy społecznej,
- 5/ zwiększenie świadomości i aktywności osób niepełnosprawnych.

1.4. Zagrożenia:

- 1/ brak stabilności prawnej,
- 2/ niewystarczające środki finansowe na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej,
- 3/ brak zintegrowanych działań w zakresie rozwiązywania problemów lokalnych,
- 4/ istnienie barier społecznych zarówno mentalnych, jak i kulturowych,
- 5/ mała aktywność biorców pomocy społecznej,
- 6/ bierność osób wymagających pomocy i wsparcia.

ROZDZIAŁ V.

CEL GENERALNY I CELE SZCZEGÓŁOWE.

Rozwiązywanie problemów społecznych osób i rodzin z wykorzystaniem potencjału kapitału ludzkiego, aktywności organizacji pozarządowych i społeczności lokalnych oraz integracja społeczna mieszkańców powiatu krasnostawskiego.

1. Cel strategiczny. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.

Osiągnięcie celu może nastąpić w wyniku zwiększenia dostępności do usług szkoleniowo-doradczych, które pozwolą na osiągnięcie wyższych kwalifikacji zawodowych czy zmianę zawodu – adekwatnie do potrzeb lokalnych rynków pracy. Z rozwojem kapitału ludzkiego ściśle związana jest aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców powiatu, co może prowadzić do zwiększenia szans zatrudnienia i zmniejszenia liczby świadczeniobiorców pomocy społecznej.

Cele szczegółowe realizujące.

1. Wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych.
2. Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi społecznemu i zawodowemu ludzi młodych.
3. Aktywizowanie mieszkańców w celu podejmowania inicjatyw i wyzwań w zakresie gospodarczym, społecznym i zawodowym.
4. Organizowanie lub dostosowanie systemu kształcenia do faktycznych potrzeb lokalnego rynku pracy.
5. Ograniczanie bezrobocia i poprawa warunków na rynku pracy w drodze rozwoju zasobów ludzkich oraz promocji przedsiębiorczości.
6. Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Beneficjenci:

- mieszkańcy powiatu, szczególnie ludzie młodzi, grupy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,

Realizatorzy celu strategicznego:

- samorząd powiatowy, urząd pracy, organizacje pozarządowe, pracodawcy i społeczności lokalne, osoby długotrwale bezrobotne, osoby niepełnosprawne rozpoczynające karierę zawodową, kobiety bierne zawodowo, osoby wykluczone społecznie.

Źródła finansowania realizowanych zadań:

- Fundusze Strukturalne Unii Europejskiej, budżet: samorządu wojewódzkiego, powiatowego, gminy, środki finansowe organizacji pozarządowych.

Efekty i korzyści wdrożenia celu strategicznego:

- wzrost aktywności zawodowej, zmniejszenie skali bezrobocia, kształcenie zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy, zmniejszenie skali ubóstwa i zagrożenia wykluczeniem społecznym, rozwój powiatu, zwiększenie liczby osób zatrudnionych.

2. Cel strategiczny. Efektywna pomoc społeczna.

Z diagnozy sytuacji wynika, że najdotkliwszym problemem w sferze pomocy społecznej jest bezrobocie, niepełnosprawność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Działania kompensacyjne winny polegać zatem na udzielaniu wsparcia osobom lub rodzinom w celu przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych i prowadzących do ich samodzielności.

Realizacja celu związana jest również z koniecznością posiadania w zasobach pomocy społecznej profesjonalnej, wykształconej, kompetentnej i profesjonalnej kadry, za pośrednictwem której realizowane będą zadania zmierzające do osiągnięcia nakreślonych celów strategicznych.

Zakłada się, że rezultatem osiągnięcia celu winno być ograniczenie do minimum przypadków, w których koniecznym byłoby udzielanie pomocy społecznej czyli spadek liczby osób korzystających ze wsparcia. Do realizacji celu winny być włączone również organizacje pozarządowe, które winny uzupełniać działania samorządów lokalnych w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej. Stąd też należy dążyć do rozwoju organizacji pozarządowych, ich potencjału i stwarzać dogodne warunki w środowiskach lokalnych dla ich funkcjonowania.

W kwestii osiągnięcia zamierzonego celu – należy założyć intensywny rozwój środowiskowych form wsparcia, rozwój sieci usług informacyjnych, rozwój poradnictwa, w tym specjalistycznego, placówek wielozakresowego wsparcia dla dziecka i rodziny, rozwój sieci rodzin zastępczych oraz rozwój mieszkalnictwa chronionego.

Cele szczegółowe realizujące.

1. Wspieranie osób i rodzin dotkniętych bezrobociem, w tym:
 - 1/ aktywizowanie osób bezrobotnych do poszukiwania pracy bądź w kierunku zmiany zawodu / przekwalifikowania się /,
 - 2/ organizowanie grup wsparcia i samopomocy dla osób długotrwale bezrobotnych i tworzenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego,
 - 3/ doksztalcanie osób bezrobotnych / w różnorodnych formach /.
2. Rozwój infrastruktury społecznej, w tym:
 - 1/ organizowanie sieci mieszkalnictwa socjalnego,
 - 2/ tworzenie mieszkań chronionych,
 - 3/ rozwój sieci rodzin zastępczych.
3. Rozwój profilaktyki niedostosowania społecznego i przeciwdziałanie przestępczości wśród dzieci i młodzieży poprzez tworzenie środowiskowych form pomocy dzieciom i rodzinie, w tym:
 - 1/ rozwój placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego,
 - 2/ rozwój i zapewnienie usług oraz poradnictwa specjalistycznego w miejscu zamieszkania,
 - 3/ współdziałanie z rodzinami niewydolnymi wychowawczo,
 - 4/ przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
4. Wspieranie osób i rodzin znajdujących się w kryzysie.
5. Organizowanie sieci poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego – poprzez tworzenie gminnych systemów profilaktyki, opieki nad dzieckiem i rodziną oraz zwiększenie poradnictwa specjalistycznego.

6. Rozwijanie form rodzinnej opieki zastępczej – propagowanie tej formy opieki w środowiskach lokalnych w celu pozyskania kandydatów na rodziny zastępcze.
7. Organizowanie systemu wspierania osób starszych, w tym:
 - 1/ rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych w miejscu ich zamieszkania,
 - 2/ zwiększanie dostępności do informacji i poradnictwa,
 - 3/ zwiększanie dostępności do kultury, wypoczynku, itp.
 - 4/ zwiększenie dostępności do usług placówek leczniczych, w tym specjalistycznych.

Beneficjenci:

- osoby i rodziny dotknięte bezrobociem, pozostające w kryzysie, dzieci i młodzież pozbawiona częściowo lub całkowicie opieki rodziców, osoby starsze, organizacje pozarządowe, instytucje pomocy społecznej.

Realizatorzy celu strategicznego:

- samorząd powiatowy i samorządy gminne, organizacje pozarządowe realizujące zadania z zakresu polityki społecznej, urzędy pracy.

Źródła finansowania realizowanych zadań:

- budżet powiatu, budżety gmin, środki finansowe z budżetu Państwa / programy rządowe /, środki organizacji pozarządowych.

Efekty i korzyści wdrożenia celu strategicznego:

- zapewnienie wsparcia najsłabszym członkom społeczeństwa, znajdującym się w sytuacji kryzysowej, zagrożonym wykluczeniem społecznym bądź ubóstwem – budowanie społeczeństwa zintegrowanego, zapewnienie właściwej opieki dzieciom.

3. Cel strategiczny. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społecznym w ramach zintegrowanych i kompleksowych działań.

Osoby niepełnosprawne są grupą społeczną, która w dalszym ciągu jest zagrożona wykluczeniem społecznym. Szansą szczególnie dla młodych niepełnosprawnych jest poprawa ich poziomu wykształcenia i kwalifikacji oraz dostęp do rynku pracy, likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu oraz zmiana mentalności społeczeństwa.

Cele szczegółowe realizujące.

1. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym dostępu do obiektów użyteczności publicznej, w tym:
 - 1/ podejmowanie działań zmierzających do likwidacji barier architektonicznych,
 - 2/ likwidacja barier w komunikowaniu się poprzez organizowanie sprawnej komunikacji samochodowej przystosowanej do potrzeb i możliwości osób niepełnosprawnych,
 - 3/ wspieranie imprez integracyjnych oraz rozwoju sportu niepełnosprawnych.
2. Umożliwianie osobom niepełnosprawnym podnoszenia poziomu wykształcenia, zdobywania kwalifikacji i rozwoju zawodowego, w tym:
 - 1/ tworzenie warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym uzyskanie wykształcenia na poziomie średnim lub wyższym,
 - 2/ systematyczne podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych,

- 3/ propagowanie i wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych.
3. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki oraz zapewnienie oparcia społecznego, w tym:
 - 1/ tworzenie środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - 2/ tworzenie ośrodków rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz z zaburzeniami psychicznymi,
 - 3/ tworzenie otwartych grup samopomocowych i terapeutycznych,
 - 4/ rozwój mieszkalnictwa chronionego,
 - 5/ rozwój specjalistycznych usług świadczonych w miejscu zamieszkania osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - 6/ tworzenie placówek prowadzących działalność zapobiegawczą głównie w zakresie poradnictwa psychologicznego,
 - 7/ tworzenie placówek specjalistycznych z uwzględnieniem wczesnego rozpoznawania potrzeb dzieci z zaburzeniami rozwoju psychoruchowego,
 - 8/ kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych – zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości,
 - 9/ przeciwdziałanie dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez uświadamianie społeczeństwa i upowszechnianie wiedzy na temat chorób psychicznych, sposobów i metod postępowania.
4. Rozwój organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.
5. Zwiększenie współpracy instytucji z organizacjami pozarządowymi w działaniach na rzecz osób niepełnosprawnych.
6. Rozwój różnorodnych form wsparcia środowiskowego i wzmocnienie opieki nad niepełnosprawnymi dziećmi i młodzieżą oraz zapewnienie osobom niepełnosprawnym większej dostępności do usług, diagnostyki i rehabilitacji, w tym:
 - 1/ poprawa stanu oraz ilości obiektów bazy rehabilitacyjnej,
 - 2/ poprawa wyposażenia w sprzęt rehabilitacyjny obiektów służących rehabilitacji,
 - 3/ rozwój form samopomocowych w środowiskach osób niepełnosprawnych,
 - 4/ promowanie wolontariatu.

Beneficjenci:

- osoby niepełnosprawne, rodziny osób niepełnosprawnych, instytucje i organizacje działające na rzecz środowisk osób niepełnosprawnych.

Realizatorzy celu strategicznego:

- samorządy lokalne, organizacje pozarządowe, środowiska osób niepełnosprawnych oraz instytucje państwowe / PFRON /.

Źródła finansowania realizowanych zadań:

- budżet państwa, samorządu wojewódzkiego, powiatowego i gminnego, PFRON, kontrakt wojewódzki, środki finansowe organizacji pozarządowych.

Efekty i korzyści wdrożenia celu strategicznego:

- zabezpieczenie różnorodnych potrzeb osób niepełnosprawnych, umożliwienie osobom niepełnosprawnym podnoszenia poziomu wykształcenia, doskonalenia kwalifikacji zawodowych i stworzenie szansy na lepszy standard życia w drodze zatrudnienia na wolnym rynku pracy.

ROZDZIAŁ VI.

POWIATOWE PROGRAMY ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1. Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Podstawą do opracowania i wdrożenia do realizacji powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych jest ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych / Dz.U. z 2010 r., Nr 214, poz. 1407, z późn.zm. /.

Program realizowany jest od wielu lat / od 2003 r. / i stanowi integralną część strategii. Założenia programowe oparto na analizach potrzeb środowisk osób niepełnosprawnych i wnioskach zgłoszonych przez współrealizatorów programu, którymi są między innymi instytucje samorządowe oraz organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych. Program uchwalany jest przez Radę Powiatu w drodze odrębnej uchwały.

W swej treści Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych określa:

1/ zadania przewidziane do realizacji w ramach programu:

- likwidacja barier architektonicznych – przystosowanie budynków publicznych i infrastruktury,
- zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do informacji,
- przystosowanie transportu – komunikacja specjalna, tzn. związana z dowożeniem do ośrodków, instytucji / zakup środków transportu przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych /,
- zatrudnianie osób niepełnosprawnych – przystosowanie istniejących i tworzenie nowych miejsc pracy.

2/ **partnerów – współrealizatorów zadań**, w tym: starostwo powiatowe lub urząd miasta, urząd gminy, organizacje pozarządowe, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, placówki oświatowe indywidualne podmioty gospodarcze.

3/ **źródła finansowania** – PFRON, środki własne realizatorów zadań.

4/ cele programu:

- zwiększenie dostępności osób niepełnosprawnych do obiektów użyteczności publicznej,
- zapewnienie większej dostępności do placówek leczniczych i rehabilitacyjnych,
- zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie zakresu opieki i rehabilitacji osób niepełnosprawnych,
- zapewnienie dostępu do informacji osobom niepełnosprawnym.

2. Powiatowy program opieki nad dzieckiem i rodziną oraz profilaktyki niedostosowania społecznego i przeciwdziałania przestępczości wśród dzieci i młodzieży.

Adresatami programu są rodziny i dzieci pochodzące z rodzin, w których występują problemy, jak: ubóstwo, bezrobocie, przewlekłe choroby, uzależnienia, przemoc fizyczna i psychiczna czy niepełnosprawność. Adresatami są także rodziny wymagające pomocy i wsparcia, niewydolne wychowawczo oraz osoby opuszczające placówki opiekuńczo-wychowawcze. Program stanowi integralną część strategii i uchwalany jest przez Radę Powiatu w drodze odrębnej uchwały.

Cele programu:

- 1/ zapewnienie pomocy i opieki dzieciom i młodzieży z rodzin niewydolnych wychowawczo, dzieciom zagrożonym demoralizacją, osobom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych oraz osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- 2/ przeciwdziałanie i zapobieganie patologii rodziny oraz wsparcie rodziny i społeczności lokalnej w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- 3/ profilaktyka i przeciwdziałanie przestępczości wśród dzieci i młodzieży,
- 4/ profilaktyka i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Zadania przewidziane do realizacji w ramach programu:

- 1/ tworzenie mieszkań chronionych,
- 2/ rozwój środowiskowych form pomocy, w tym organizowanie świetlic terapeutycznych oraz innych placówek pobytu dziennego,
- 3/ zorganizowanie sieci rodzin zastępczych / różnych typów /,
- 4/ tworzenie małych rodzinnych domów dziecka, utworzenie pogotowia rodzinnego, itp.
- 5/ harmonizacja i zintegrowanie współpracy instytucji w działaniach na rzecz przeciwdziałania zjawiskom patologii wśród dzieci i młodzieży oraz przemocy w rodzinie,
- 6/ organizowanie pozainstytucjonalnych placówek pobytu dziennego zapewniających dzieciom i młodzieży różnorodnych form organizowania czasu wolnego.

Partnerzy – współrealizatorzy programu: PCPR, samorząd powiatowy, policja, sąd ds. nieletnich, miejskie i gminne służby pomocy społecznej, placówki edukacyjne dla nauczycieli, placówki służby zdrowia, PUP, pracodawcy, organizacje pozarządowe, media lokalne.

Źródła finansowania: budżet powiatu, środki własne organizacji pozarządowych, budżety gminne, inne.

Efekty i główne korzyści wdrożenia programu:

- 1/ stworzenie dzieciom bezpiecznych warunków życia i zapobieżenie nieuzasadnionemu rozdzielaniu dzieci od rodziców,

- 2/ wyrównanie deficytów rozwojowych dzieci, w tym deficytów edukacyjnych,
- 3/ stworzenie warunków do ich prawidłowego rozwoju psychicznego a także przygotowanie dzieci do pełnienia zadań i ról społecznych,
- 4/ poprawa funkcjonowania emocjonalnego i sprawności fizycznej,
- 5/ przygotowanie dzieci do podejmowania odpowiedzialności za własne postępowanie oraz nauka samodzielności w życiu i nabycie umiejętności współdziałania z innymi,
- 6/ zapobieganie umieszczaniu dzieci w placówkach instytucjonalnych,
- 7/ udzielanie pomocy osobom znajdującym się w sytuacjach zagrożenia spowodowanego przeżywanym kryzysem rodzinnym, osobistym, rozwojowym, egzystencjonalnym lub losowym,
- 8/ zahamowanie dynamiki wzrostu niedostosowania społecznego i demoralizacji wśród dzieci i młodzieży,
- 9/ stworzenie szansy do trwalszych i pozytywnych zmian oraz lepsze usamodzielnienie dla pełnoletnich wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- 10/ aktywizacja osób i rodzin w zakresie poszukiwania pracy celem ograniczenia negatywnych skutków bezrobocia,
- 11/ wsparcie rodzin niewydolnych wychowawczo.

ROZDZIAŁ VII.

RYNEK PRACY I ZATRUDNIENIE

1. Diagnoza powiatowego rynku pracy.

Bezrobocie w powiecie krasnostawskim podobnie jak w całej Polsce charakteryzuje się dwoma najważniejszymi cechami: ma charakter długotrwały co oznacza, że największy udział w ogólnej liczbie bezrobotnych stanowią osoby zarejestrowane ponad 12 miesięcy oraz dotyczy ludzi młodych, co oznacza, że największa liczba bezrobotnych znajduje się w wieku do 24 lat. Rolniczy charakter powiatu na pewno nie ułatwia działań ukierunkowanych na łagodzenie skutków bezrobocia jak też w sposób trwały nie przyczynia się do tworzenia trwałych miejsc pracy w rolnictwie. Obserwuje się natomiast trwały odpływ bezrobotnych ze wsi do miasta w celu podjęcia pracy poza rolnictwem. Niewątpliwie ma na to również wpływ ogólnie zła sytuacja w rolnictwie.

2. Analiza SWOT.

2.1. Mocne strony regionu.

1. Atrakcyjność regionu dla lokalizacji kapitału ze względu na tranzytowe położenie powiatu.
2. Wzrost zainteresowania edukacją na poziomie dziennym i zaocznym.
3. Bogata oferta edukacyjna.
4. Dynamiczny rozwój sektora małych przedsiębiorstw i usług finansowych.
5. Istnienie dobrze prosperujących dużych zakładów przemysłowych.
6. Doświadczenie w korzystaniu ze środków przedakcesyjnych w rozwoju zasobów ludzkich.
7. Gotowość partnerów społecznych do współdziałania w zakresie rozwiązywania problemów rynku pracy.
8. Aprobata społeczna dla prowadzenia programów aktywizujących.
9. Doświadczenie służb zatrudnienia w zakresie prowadzenia aktywnej polityki rynku pracy.
10. Stosunkowo niski udział osób z wyższym wykształceniem w ogólnej strukturze osób bezrobotnych.
11. Rozwój sektora handlu i usług.

2.2. Słabe strony regionu.

1. Nierównomierny rozwój powiatu.
2. Niska absorpcja nowych technologii i innowacji.
3. Bariery finansowe i administracyjne dla rozwoju MSP.
4. Brak inwestycji skutkujących tworzeniem nowych miejsc pracy.
5. Brak instytucji badawczo-rozwojowych.

6. Niewystarczająca sieć poradnictwa i doradztwa zawodowego.
7. Brak pozapublicznych instytucji zatrudnieniowych.
8. Deficyt profesjonalnych, akredytowanych instytucji kształcenia zawodowego i ustawicznego.
9. Bariery w instytucjonalnej obsłudze rynku pracy.
10. Rosnący odsetek ludności w wieku niemobilnym.
11. Odływ ludzi młodych i wykształconych z województwa.
12. Nieodpowiednia struktura podaży i popytu na regionalnym rynku pracy.
13. Słabo rozwinięta współpraca transgraniczna.
14. Niska świadomość uczenia się przez całe życie i dostosowywania kwalifikacji do zmieniającego się rynku pracy.
15. Spadek liczby pracujących.
16. Pogłębianie się problemu bezrobocia i zjawiska dziedziczenia bezrobocia, a także w wielu przypadkach bezrobocia skumulowanego, co jest szczególnie niebezpieczne dla sytuacji materialnej i socjalnej wielu rodzin czy gospodarstw domowych.
17. Struktura bezrobocia (duży udział długotrwale bezrobotnych, wysoki odsetek mieszkańców wsi, młodzieży i osób z niskimi kwalifikacjami).

2.3. Szanse rozwojowe regionu.

1. Postępujący proces integracji z Unią Europejską oraz możliwość pozyskania środków strukturalnych.
2. Przyrost liczby osób z wyższym wykształceniem.
3. Intensywne działania na rzecz kształcenia ustawicznego.
4. Współpraca międzyregionalna i międzynarodowa.
5. Aktywizacja terenów wokół drogi krajowej Nr 17.
6. Reforma systemu edukacji i rozwój szkolnictwa wyższego w regionie.
7. Komputeryzacja szkół i dostęp do internetu.
8. Wdrażanie nowych programów aktywizujących.
9. Rozwój jednostek szkoleniowych.
10. Dynamizacja wydatków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobocia.
11. Atrakcyjne walory naturalne sprzyjające turystyce całorocznej.
12. Wzrost liczby osób podnoszących kwalifikacje.
13. Rozwój nowych form zatrudnieniowych.
14. Zmiany instytucjonalnej obsługi na rynku pracy – agencje zatrudnienia.

15. Rozwój lokalnych centrów informacji zawodowych.

16. Tworzenie sieci EURES wspomagającej zatrudnienie w Unii Europejskiej.

2.4. Zagrożenia rozwojowe regionu.

1. Niewystarczająca dynamika spadkowa oprocentowania kredytowego.
2. Brak nawyków do kształcenia ustawicznego.
3. Stagnacja gospodarcza regionu ograniczająca popyt na wyroby i usługi pochodzące z regionu.
4. Brak koordynacji kształcenia zawodowego z potrzebami rynku pracy.
5. Niedostateczna sieć instytucji rozwojowych w zakresie realizacji programów rozwoju zasobów ludzkich.
6. Duża konkurencja powiatów ościennych.
7. Brak środków na innowacje techniczne i badania naukowe.
8. Brak współpracy pomiędzy ośrodkami naukowymi a sektorem przedsiębiorstw.
9. Powiększająca się sfera ubóstwa.
10. Wysoki udział zatrudnionych w sektorze rolnictwa.
11. Odpływ kwalifikowanych kadr z regionu.
12. Starzenie się społeczeństwa w połączeniu z wysokim wskaźnikiem ludności w wieku nieprodukcyjnym do ludności w wieku produkcyjnym.

3. POWIATOWY PROGRAM PROMOCJI ZATRUDNIENIA ORAZ AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU PRACY.

Cele programu i zakres działania wynikają z diagnozy obrazującej sytuację na powiatowym rynku pracy. Realizacja określonych działań powinna w znaczny sposób:

- 1/ zwiększyć konkurencyjność sektora małych i średnich przedsiębiorstw,
- 2/ ograniczyć negatywne skutki pozostawania bez pracy, zwłaszcza wśród młodzieży, mieszkańców wsi i długotrwale bezrobotnych,
- 3/ wyrównać szanse w znalezieniu zatrudnienia przez kobiety oraz promować zatrudnienie kobiet w zawodach technicznych i związanych z wykorzystaniem najnowszych technologii,
- 4/ zwiększyć liczbę nowych miejsc pracy,
- 5/ podnieść poziom wykształcenia społeczeństwa,
- 6/ wpłynąć na zmiany kierunków szkół poprzez dostosowanie ich do potrzeb współczesnego rynku pracy oraz rozwijać i promować wszelkie formy kształcenia ustawicznego,
- 7/ przygotować do realizacji projektów związanych z wdrażaniem Europejskich Funduszy Strukturalnych.

3.1. Projekty rynku pracy realizowane przez powiat krasnostawski.

Powiatowy Urząd Pracy w Krasnymstawie dysponuje środkami Funduszu Pracy, które przeznacza m. in. na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, jak:

3.1.1. Prace interwencyjne.

Prace interwencyjne są formą zatrudnienia osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy przez pracodawców. Gwarantują one pracodawcy zwrot przez okres do 6 miesięcy części kosztów poniesionych z tytułu zatrudnienia osoby bezrobotnej. Na podstawie umowy zawartej w imieniu starosty z powiatowym urzędem pracy pracodawca zatrudnia w swoim zakładzie bezrobotnych w zamian za refundację części kosztów tego zatrudnienia. Pracodawca otrzymuje refundację części kosztów zatrudnienia za każdy miesiąc w wysokości określonej umową oraz składki na ubezpieczenie społeczne: emerytalne, rentowe i wypadkowe od tej kwoty. Umowy o prace interwencyjne podpisywane są na okres:

- do 6 miesięcy, jeśli do pracy kierowani są bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych lub samotnie wychowujących dziecko do 7 roku życia; wówczas kwota refundacji za jedną osobę nie może przekroczyć kwoty zasiłku.
- do 12 miesięcy, jeśli do pracy kierowani są bezrobotni do 25 roku życia, bezrobotni długotrwale / powyżej 12 miesięcy w ciągu ostatnich 2 lat / lub bezrobotni niepełnosprawni; wówczas kwota refundacji nie może przekroczyć kwoty zasiłku.
- do 24 miesięcy, jeśli do pracy są kierowani bezrobotni powyżej 50 roku życia.

Prace interwencyjne organizowane u pracodawców będących beneficjentami pomocy są pomocą publiczną w formie subsydiów płacowych na rekrutację pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji i bardzo niekorzystnej sytuacji określonej w rozdziale I, art. 40 oraz rozdziale III rozporządzenia Komisji / WE / nr 800/2008 z dnia 8 sierpnia 2008 uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu / Dz. Urz. UE L 214, s. 3 /. Zgodnie z art. 1 ww. Rozporządzenia pomoc ta m.in. nie może być:

- przyznawana na działalność związaną z wywozem, tj. pomocą bezpośrednio związaną z ilością wywożonych produktów, z tworzeniem i funkcjonowaniem sieci dystrybucyjnej lub z innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej;
- pomocą uwarunkowaną pierwszeństwem użycia towarów produkcji krajowej w stosunku do towarów sprowadzanych z zagranicy;
- pomocą wspierającą produkcję podstawową produktów rolnych;
- pomocą wspierającą przetwarzanie i wprowadzanie do obrotu produktów rolnych w następujących przypadkach:
 - 1/ kiedy wysokość pomocy ustalana jest na podstawie ceny lub ilości takich produktów nabytych od producentów surowców lub wprowadzonych na rynek przez przedsiębiorstwa objęte pomocą lub
 - 2/ kiedy przyznanie pomocy zależy od faktu przekazania jej w części lub całości producentom surowców.

Wszystkie wyłączenia znajdują się w art. 1 rozporządzenia Komisji / WE / nr 800/2008 z dnia 8 sierpnia 2008 uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu / Dz. Urz. UE L 214, s. 3 /.

3.1.2. Roboty publiczne.

Roboty publiczne jest to zatrudnienie bezrobotnego przy wykonywaniu prac organizowanych przez gminy oraz organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką: ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki. Zatrudnienie w robotach publicznych nie może trwać dłużej niż 12 miesięcy. Prace są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków.

Organizator robót publicznych składa wnioski o organizowanie robót publicznych do Powiatowego Urzędu Pracy właściwego ze względu na miejsce wykonywania tych robót. Organizator robót publicznych może wskazać pracodawcę, u którego będą wykonywane roboty publiczne. Roboty publiczne nie mogą być organizowane przez organizatora lub u wskazanego pracodawcy, który ma trudną sytuację ekonomiczną. Roboty publiczne są organizowane na podstawie umowy zawartej przez starostę z ich organizatorem lub wskazanym przez niego pracodawcą. Starosta dokonuje zwrotu kosztów robót publicznych:

- 1/ przez okres do 6 miesięcy, jeżeli refundacja obejmuje koszty poniesione co miesiąc;
- 2/ przez okres 12 miesięcy, jeżeli refundacja obejmuje koszty poniesione za co drugi miesiąc.

Na wniosek organizatora robót publicznych starosta może przyznawać zaliczki ze środków Funduszu Pracy na poczet wypłat wynagrodzeń oraz opłacania składek na ubezpieczenia społeczne. W przypadku złożenia przez organizatora robót lub pracodawcę niezgodnego z prawdą oświadczenia o trudnej sytuacji ekonomicznej lub niedotrzymania warunku odnośnie utrzymania ogólnej liczby pracowników w porównaniu ze średnią z ostatnich 12 miesięcy, jest on zobowiązany do zwrotu otrzymanej refundacji wraz z odsetkami. Na roboty publiczne mogą zostać skierowani bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy oraz dłużnicy alimentacyjni. Do osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczamy bezrobotnych:

- 1/ do 25 roku życia,
- 2/ długotrwale albo po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego albo kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka,
- 3/ powyżej 50 roku życia,
- 4/ bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego,
- 5/ samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia,
- 6/ którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia,
- 7/ niepełnosprawnych.

Bezrobotni, o których mowa w punkcie 1 i 2, a także bezrobotni będący dłużnikami alimentacyjnymi, mogą zostać skierowani przez starostę, na zasadach dotyczących robót publicznych, do wykonywania przez okres do 6 miesięcy pracy niezwiązanej z wyuczonym zawodem, w wymiarze nieprzekraczającym połowy wymiaru czasu pracy, w instytucjach użyteczności publicznej oraz organizacjach zajmujących się problematyką kultury, oświaty, sportu i turystyki, opieki zdrowotnej lub pomocy społecznej.

Starosta zwraca w tym wypadku pracodawcy część poniesionych kosztów na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne w wysokości uprzednio uzgodnionej, nieprzekraczającej jednak kwoty ustalonej jako iloczyn liczby zatrudnionych bezrobotnych i połowy minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w ostatnim dniu zatrudnienia każdego rozliczanego miesiąca, łącznie ze składką na ubezpieczenia społeczne od refundowanego wynagrodzenia.

3.1.3. Szkolenia i przekwalifikowania.

Szkolenie to pozaszkolne zajęcia mające na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia. Szkolenie odbywa się w formie kursu, realizowanego według planu nauczania obejmującego przeciętnie nie mniej niż 30 godzin zegarowych w tygodniu. Szkolenie może trwać do 6 miesięcy, a w sytuacjach uzasadnionych programem szkolenia w danym zawodzie nie dłużej niż 12 miesięcy; w przypadkach osób bez kwalifikacji zawodowych szkolenie może trwać do 12 miesięcy, a w sytuacjach uzasadnionych programem szkolenia w danym zawodzie nie dłużej niż 24 miesiące.

Starosta inicjuje, organizuje i finansuje szkolenia bezrobotnych, w celu podniesienia ich kwalifikacji zawodowych i innych kwalifikacji, zwiększających szansę na uzyskanie lub utrzymanie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w szczególności w przypadku:

- braku kwalifikacji zawodowych,
- konieczności zmiany lub uzupełnienia kwalifikacji,
- utraty zdolności do wykonywania pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie,

- braku umiejętności aktywnego poszukiwania pracy

Przy kierowaniu na szkolenie obowiązuje zasada równości w korzystaniu ze szkoleń bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, orientację seksualną, przekonania polityczne i wyznanie religijne lub przynależność związkową.

3.1.4. Staże.

Celem odbycia stażu jest nabycie przez osobę bezrobotną kwalifikacji lub umiejętności praktycznych oraz zdobycie doświadczenia zawodowego.

1. Do odbycia stażu u organizatora starosta może skierować bezrobotnego do 25 roku życia lub bezrobotnego, w okresie 12 m-cy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej, która nie ukończyła 27 roku życia. Okres odbywania stażu u organizatora w tym przypadku jest nie krótszy niż 3 m-ce i nie przekracza 12 m-cy.
2. Ponadto do odbywania stażu mogą zostać skierowane na okres od 3 do 6 miesięcy osoby spełniające warunki art. 49 pkt. 2-7 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy , a więc:
 - bezrobotny długotrwale albo po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego o którym mowa w art. 50 ust. 2 pkt 2, lub kobieta, która nie podjęła zatrudnienia po urodzeniu dziecka,
 - bezrobotny powyżej 50 roku życia,
 - bezrobotny bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego,
 - bezrobotny samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia,
 - bezrobotny, który po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjął zatrudnienia,
 - bezrobotny niepełnosprawny

Staż może trwać do 12 miesięcy. Osobie odbywającej staż przysługuje stypendium w wysokości zasiłku dla bezrobotnych. Może również otrzymać zwrot kosztów dojazdu z miejsca zamieszkania do miejsca odbywania stażu.

3.1.5. Środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Środki na podjęcie działalności gospodarczej może uzyskać osoba bezrobotna, która w okresie 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku :

- nie odmówił bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy określonej w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- bezrobotny z własnej winy nie przerwał szkolenia, stażu, wykonywania prac społecznie użytecznych lub innej formy pomocy określonej w ustawie,
- po otrzymaniu skierowania podjął szkolenie, przygotowanie zawodowe dorosłych staż lub inną formę pomocy określoną w ustawie,

- nie otrzymała dotychczas z Funduszu Pracy lub z innych funduszy publicznych bezzwrotnych środków na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej;
- nie posiadała wpisu do ewidencji działalności gospodarczej w okresie 12 miesięcy przed dniem złożenia wniosku;
- nie była w okresie 2 lat przed dniem złożenia wniosku karany za przestępstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu, w rozumieniu ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny;
- zrezygnuje z możliwości zawieszenia prowadzenia działalności gospodarczej w okresie 12 miesięcy po dniu rozpoczęcia działalności gospodarczej;
- złożył kompletny i prawidłowo sporządzony wniosek wraz z wymaganymi załącznikami.

Efekty i główne korzyści wdrożenia programu:

- otrzymane środki umożliwiają osobie bezrobotnej rozpoczęcie własnej działalności w dowolnym charakterze,
- istnieje możliwość otrzymania dofinansowania do 6-krotnego przeciętnego wynagrodzenia,
- utrzymanie działalności przez minimum 12 miesięcy zwalnia z obowiązku zwrotu przyznanych środków.

3.2. Refundacja kosztów wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy.

Podmiot prowadzący działalność gospodarczą zamierzający wyposażyć lub doposażyć stanowisko pracy dla skierowanego bezrobotnego może złożyć do Powiatowego Urzędu Pracy właściwego ze względu na siedzibę tego podmiotu lub ze względu na miejsce wykonywania pracy przez skierowanego bezrobotnego wniosek o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia jeśli :

- nie zalega w dniu złożenia wniosku z wypłacaniem w terminie wynagrodzeń pracownikom oraz z opłacaniem w terminie składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych;
- nie zalega w dniu złożenia wniosku z opłacaniem w terminie innych danin publicznych;
- nie posiada w dniu złożenia wniosku nieuregulowanych w terminie zobowiązań cywilnoprawnych;
- prowadzi działalność gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, przez okres co najmniej 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku, z tym że do okresu prowadzenia działalności gospodarczej nie wlicza się okresu zawieszenia działalności gospodarczej;
- nie był karany w okresie 2 lat przed złożeniem wniosku za przestępstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu, w rozumieniu ustawy z dnia 06 czerwca 1997 r. – Kodeks karny / Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm. /;

- nie znajduje się w trudnej sytuacji ekonomicznej, w rozumieniu Komunikatu Komisji – Wytyczne wspólnotowe dotyczące pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw;
- nie rozwiązał w okresie 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku, stosunku pracy z pracownikiem za wypowiedzeniem dokonany przez podmiot;
- złożył kompletny i prawidłowo sporządzony wniosek.

3.3. Projekty współfinansowane z Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Zgodnie z Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia / NSRO / całość interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego w Polsce na lata 2007–2013 została ujęta w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, którego celem jest wzrost zatrudnienia i spójności społecznej a do osiągnięcia tego celu przyczynia się realizacja sześciu celów strategicznych do których należą:

- podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych i biernych zawodowo,
- zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego,
- poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw do zmian zachodzących w gospodarce,
- upowszechnienie edukacji społeczeństwa na każdym etapie kształcenia przy równoczesnym zwiększeniu jakości usług edukacyjnych i ich silniejszym powiązaniu z potrzebami gospodarki opartej na wiedzy,
- zwiększenie potencjału administracji publicznej w zakresie opracowywania polityk i świadczenia usług wysokiej jakości oraz wzmocnienie mechanizmów partnerstwa ,
- wzrost spójności terytorialnej.

W ramach Programu wsparciem zostaną objęte następujące obszary: zatrudnienie, edukacja, integracja społeczna, rozwój potencjału adaptacyjnego pracowników i przedsiębiorstw, a także zagadnienia związane z budową sprawnej i skutecznej administracji publicznej wszystkich szczebli i wdrażaniem zasady dobrego rządzenia.

Realizowane są projekty współfinansowane z Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki:

Programy Systemowe z Europejskiego Funduszu Społecznego Program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych Poddziałanie 6.1.3 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Realizowane są kompleksowe usługi na rzecz beneficjentów mających na celu podjęcie przez nich trwałego zatrudnienia po zakończeniu uczestnictwa w projekcie:

- poradnictwo zawodowe;
- pośrednictwo pracy;

- szkolenia;
- doradztwo dla osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą;
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej;
- subsydiowane zatrudnienie;
- staże.

Realizowanie proponowanych rodzajów wsparcia umożliwi beneficjentom uczestniczącym w projekcie poprawę sytuacji bezrobotnej młodzieży oraz powrót do aktywności zawodowej osób długotrwale bezrobotnych. Proponowane wsparcie ma charakter kompleksowy i innowacyjny, gdyż grupa docelowa zostanie objęta co najmniej dwoma rodzajami wsparcia. W tym celu wykorzystywane będą nowoczesne technologie związane ze szkoleniem dostosowane do potrzeb lokalnych pracodawców przy wykorzystaniu programów szkoleniowych rekomendowanych przez MPiPS. Mając na uwadze działania państwa w kierunku urzeczywistnienia się społeczeństwa informacyjnego, projekt będzie realizowany z wykorzystaniem nowoczesnej technologii komputerowej, internetu, tak aby uczestnicy projektu po jego zakończeniu mogli samodzielnie korzystać z tych technologii. Informatyka odgrywa w naszym kraju coraz większą rolę, dlatego też pożądanym jest aby uczestnicy projektu również umieli skorzystać z nowych osiągnięć. Dzięki realizacji tych form wsparcia o charakterze kompleksowym wzrośnie atrakcyjność beneficjentów ostatecznych, co w konsekwencji stworzy duże szanse podjęcia trwałego zatrudnienia, a w zdecydowanym stopniu poprawi ich sytuację na rynku pracy.

4. Struktura zaplanowanych działań w ramach Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy.

Priorytet 1. Poprawa zasobów miejsc pracy.

Podjęcie działań na rzecz poprawy zdolności adaptacyjnych przedsiębiorstw i pracowników do zmieniających się warunków / Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie – Narodowa Strategia Spójności /, zwłaszcza w obliczu wprowadzania do przedsiębiorstw na szeroką skalę nowoczesnych technologii i rozwiązań organizacyjnych, powinno obejmować promocję elastyczności organizacyjnej i zatrudnienia. Konieczne jest podejmowanie działań na rzecz tworzenia korzystnych warunków do uruchamiania nowych przedsiębiorstw oraz rozwijanie w społeczeństwie postaw przedsiębiorczych zwłaszcza wśród osób tracących zatrudnienie w wyniku przemian restrukturyzacyjnych.

Promocja tworzenia nowych przedsiębiorstw, elastycznych form zatrudnienia oraz rozwoju zawodowego pracowników firm będzie w zasadniczy sposób wpływała na unowocześnienie rynku pracy, co w konsekwencji może sprzyjać zwiększeniu atrakcyjności regionu i tym samym zachęcać inwestorów strategicznych do inwestowania w naszym powiecie. Powyższe przedsięwzięcie będzie realizowane poprzez następujące działania:

Działanie 1.1

Tworzenie warunków do lepszego funkcjonowania sektora małych i średnich przedsiębiorstw.

Cel:

Wzrost przedsiębiorczości w powiecie poprzez wsparcie i tworzenie nowych przedsiębiorstw.

Sposób realizacji:

- udzielanie dotacji na uruchamianie mikroprzedsiębiorstw,
- poradnictwo zawodowe w zakresie poruszania się w nowych warunkach rynku pracy,
- usługi doradcze i szkoleniowe dla osób rozpoczynających własną działalność gospodarczą,
- podstawowe doradztwo i informacja dla małych przedsiębiorstw,
- promocja zwłaszcza Lokalnych Instytucji Finansujących w zakresie możliwości udzielania pożyczek na uruchamianie i rozwój mikroprzedsiębiorstw.

Przewidywane efekty:

- stabilizacja i utrzymanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw,
- zwiększenie liczby nowych miejsc pracy,
- spadek liczby bezrobotnych, zwłaszcza wśród osób zwalnianych z przyczyn dot. zakładów pracy.

Partnerzy uczestniczący w realizacji działania:

- Lokalne Instytucje Finansujące,
- Lubelski Fundusz Poręczeniowy,
- samorząd powiatu,
- organizacje pracodawców i przedsiębiorców,
- firmy doradcze,
- związki zawodowe,
- niepubliczne ośrodki wspierania przedsiębiorczości
- samorządy lokalne,
- Gminne Centra Informacji.

Finansowanie działania nastąpi ze środków:

- funduszy strukturalnych (EFS),
- Funduszu Pracy,
- samorządu województwa,
- samorządu powiatu,
- budżetu państwa,
- prywatnych.

Działanie 1.2.**Rozwój pośrednictwa pracy i promocja „elastycznych” form zatrudnienia.***Cel:*

Rozwój nowych form pośrednictwa pracy wykorzystujące nowe zasady zatrudnienia oraz technologie internetowe.

Sposób realizacji:

- promocja nowych form zatrudnienia takich jak: praca na czas określony, praca w niepełnym wymiarze czasu pracy, telepraca,
- pełny dostęp do ofert pracy za pośrednictwem „sklepu z pracą” oraz Wojewódzkiego i Powiatowego Banku Ofert,
- pełny dostęp do ofert pracy za granicą w ramach sieci EURES.

Przewidywane efekty:

- pozyskanie nowych ofert pracy, zarówno krajowych i zagranicznych,
- powstawanie kolejnych „sklepów z pracą”,
- aktywne wykorzystanie technologii internetowej w zakresie pośrednictwa pracy.

Partnerzy uczestniczący w realizacji działania:

- jednostki okołobiznesowe,
- samorząd województwa,
- samorząd powiatu,
- samorządy lokalne.

Finansowanie działania nastąpi ze środków:

- funduszy strukturalnych (EFS),
- Funduszu Pracy,
- samorządu województwa,
- samorządu powiatu,
- prywatnych.

Priorytet 2. Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców powiatu a zwłaszcza osób bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem.

Działanie 2.1.**Rozwój poradnictwa zawodowego.**

Poza szeroko promowanym podnoszeniem wykształcenia wśród mieszkańców regionu w szczególności sposób należy wspomóc działania kierowane do osób zagrożonych bezrobociem w wyniku zmian restrukturyzacyjnych bądź rozwojowych firm. W związku z powyższym niezbędne jest podjęcie działań zmierzających, dla osób stojących przed zagrożeniem utraty pracy, do pomocy w wyborze nowego zawodu lub do aktywnego poruszania się na rynku pracy w celu znalezienia nowego miejsca pracy. Ważnym czynnikiem do realizacji tego zadania będzie zapewnienie powszechnej dostępności do usług doradztwa zawodowego takich jak:

- informacja zawodowa,
- poradnictwo grupowe (zawodowe, prawne, psychologiczne),
- indywidualne plany działań polegające na udzielaniu osobom zagrożonym utratą zatrudnienia pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu i miejsca zatrudnienia,
- programy specjalne uwzględniające specyficzne cechy ostatecznych beneficjentów.

Cel:

Szerszy dostęp bezrobotnych i zagrożonych bezrobociem do usług poradnictwa zawodowego.

Sposób realizacji:

- współpraca z Gminnymi Centrami Informacji, aby sprostać wyzwaniom jakie niesie za sobą rozwój społeczeństwa informacyjnego,
- rozwój i funkcjonowanie Klubów Pracy,

- prowadzenie reorientacji zawodowej, której założeniem jest zmiana kwalifikacji zawodowych na obszarach objętych restrukturyzacją branż i sektorów a w szczególności na obszarach wiejskich.

Przewidywane efekty:

- zapewnienie powszechnej dostępności do usług poradnictwa zawodowego,
- rozwój jednostek prowadzących usługi z zakresu poradnictwa zawodowego,
- wyposażenie w umiejętności umożliwiające ponowne zatrudnienie i wykonywanie nowych zawodów osób zagrożonych i zmuszonych do zmiany profilu zatrudnienia, w wyniku procesów restrukturyzacyjnych i adaptacyjnych.

Partnerzy uczestniczący w realizacji działania:

- pracodawcy,
- samorząd województwa,
- samorząd powiatu,
- samorządy lokalne,
- Ochotnicze Hufce Pracy,
- organizacje pozarządowe.

Finansowanie działania nastąpi ze środków:

- funduszy strukturalnych (EFS),
- Funduszu Pracy,
- samorządu województwa,
- samorządów lokalnych.

Reforma oświaty zakłada dostosowywanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy, podnoszenie jakości kształcenia i upowszechnianie wśród młodzieży oraz osób dorosłych wykształcenia na poziomie średnim i wyższym. Istotną rolę będą odgrywać wszelkie formy kształcenia ustawicznego. Tworzenie nowoczesnego i efektywnego systemu edukacji ustawicznej jest warunkiem dostosowywania siły roboczej do wymogów współczesnego rynku pracy. Podejmowane działania powinny koncentrować się na zróżnicowaniu oferty edukacyjnej wynikającej ze zmieniających się potrzeb społeczno-gospodarczych oraz podniesieniu poziomu kształcenia w placówkach doskonalenia zawodowego. Powyższe zamierzenia realizowane będą w działaniach:

Działanie 2.2.

Dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Cel:

Doskonalenie i rozwój kształcenia reagującego na potrzeby zmieniającego się rynku pracy funkcjonującego w ramach konkurencyjnej gospodarki.

Sposób realizacji:

- przygotowanie bazy zawodów deficytowych i nadwyżkowych występujących wśród bezrobotnych w celu dostosowywania kierunków kształcenia do wymogów współczesnego rynku pracy,
- podnoszenie jakości kształcenia poprzez unowocześnienie bazy dydaktycznej i oferty edukacyjnej / np. zakup sprzętu komputerowego, korzystanie z technologii internetowej, itp./.

Przewidywane efekty:

- uruchamianie nowych kierunków kształcenia w zawodach „przyszłościowych” i likwidacja kierunków kształcenia w zawodach, na które jest bardzo niski popyt,
- lepiej wykształcone społeczeństwo dostosowane do warunków istniejącego rynku pracy.

Partnerzy uczestniczący w realizacji działania:

- Departament Edukacji, Kultury i Sportu Urzędu Marszałkowskiego,
- Centra Kształcenia Ustawicznego,
- samorząd województwa,
- samorząd powiatu,
- samorządy lokalne.

Finansowanie działania nastąpi ze środków:

- funduszy strukturalnych (EFS),
- samorządu województwa,
- samorządu powiatu.

Działanie 2.3.**Wspieranie rozwoju szkolnictwa ustawicznego.***Cel:*

Większa liczba mieszkańców regionu podwyższających swoje wykształcenie i kwalifikacje.

Sposób realizacji:

- promocja dostępności podnoszenia kwalifikacji w systemie kształcenia osób dorosłych,
- unowocześnienie bazy dydaktycznej i opracowanie standardów określających sposób nauczania i przeprowadzania końcowych egzaminów,
- promocja kształcenia na poziomie studiów wyższych i podyplomowych,
- doradztwo dostosowane do rodzaju ostatecznego beneficjenta, związane z wyborem dalszej ścieżki edukacyjnej i wspomagające kształtowanie kariery zawodowej,
- szkolenia ogólne i specjalistyczne przeznaczone dla osób dorosłych, uaktualniające i podwyższające ich kwalifikacje w zakresie posiadanego lub wykonywanego zawodu gwarantującego zatrudnienie na lokalnym rynku pracy,
- szkolenia związane z nabywaniem nowych kwalifikacji, w szczególności w zakresie języków obcych i wykorzystania technik informatycznych,
- kursy specjalistyczne, dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, wynikające z potrzeb regionalnego rynku pracy, a nie objęte programami nauczania realizowanymi w szkołach,
- praktyki zawodowe dla uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych i studentów, prowadzone w przedsiębiorstwach i wiążące się z poznaniem specyfiki zawodu oraz nabyciem praktycznych umiejętności związanych z ich przyszłym zawodem,
- stypendia przeznaczone na kontynuowanie nauki przez najzdolniejszych uczniów w regionie.

Przewidywane efekty:

- społeczeństwo lepiej wykształcone i posiadające odpowiednie kwalifikacje pozwalające na znalezienie zatrudnienia w realiach współczesnego rynku pracy.

Partnerzy uczestniczący w realizacji działania:

- Departament Edukacji, Kultury i Sportu,
- jednostki samorządu terytorialnego: gminy, powiaty, województwa,
- państwowe i niepaństwowe szkoły wyższe i uczelnie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki prowadzące kształcenie ustawiczne,
- publiczne i niepubliczne instytucje szkoleniowe,
- organizacje społeczne, w tym organizacje pozarządowe mające w zadaniach statutowych promocję i wspomaganie edukacji,
- samorządy gospodarcze i zawodowe / izby gospodarcze, cechy, itp./,
- organizacje pracodawców i pracodawcy,
- publiczne i niepubliczne instytucje poradnictwa zawodowego i psychologicznego.

Finansowanie działania nastąpi ze środków:

- funduszy strukturalnych / EFS /,
- Funduszu Pracy,
- budżetu państwa,
- prywatnych.

Priorytet 3. Wyrównywanie szans na rynku pracy.

Działania służb zatrudnienia powinny być ukierunkowane na zaktywizowanie jak największej liczby bezrobotnych osób z grup podwyższonego ryzyka, zwiększające szanse znalezienia zatrudnienia.

Programami aktywizującymi powinny być objęte następujące kategorie bezrobotnych:

1. Kobiety

Szczególną kategorię odbiorców usług służb zatrudnienia stanowią kobiety, które w poszukiwaniu pracy wyróżniają się większą determinacją niż mężczyźni, mając jednak znacznie mniejsze możliwości znalezienia zatrudnienia. Ponadto po długiej nieobecności / często spowodowanej macierzyństwem / w pracy należy przede wszystkim dostosować kwalifikacje kobiet do nowych warunków poprzez działania edukacyjne. Wyrównanie szans kobiet i mężczyzn w dostępie do rynku pracy jest jednym z kluczowych priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013. Zmiana niekorzystnych tendencji dotyczących sytuacji kobiet na rynku pracy powinna nastąpić poprzez:

- propagowanie idei równości szans,
- objęcie większego udziału kobiet programami aktywizującymi,
- kierowanie kobiet do prac w zawodach technicznych i związanych z wykorzystaniem najnowszych technologii.

2. Długotrwale bezrobotni

Osoby, które pozostają bez pracy przez dłuższy czas, mają trudności w dostosowaniu się do potrzeb współczesnego rynku pracy, posiadają słabą motywację do aktywnego poszukiwania pracy. Działania służb zatrudnienia powinny być ukierunkowane na kształtowanie poczucia własnej wartości i lepszego poznania posiadanych umiejętności.

3. *Młodzież*

Wyodrębnienie działań na rzecz bezrobotnej młodzieży a zwłaszcza absolwentów ma swoje uzasadnienie w sytuacji demograficznej kraju, jak i regionu. Głównym celem jest zwiększenie szans na uzyskanie zatrudnienia, a szczególnym wsparciem objęcie grupy osób posiadających niższy poziom wykształcenia.

4. *Bezrobotni mieszkańcy wsi*

Wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych prawie połowę stanowią mieszkańcy wsi. Osoby pochodzące z terenów wiejskich mają trudniejszy dostęp do wykształcenia na wszystkich jego poziomach oraz do znalezienia pracy. Działania służb zatrudnienia powinny być ukierunkowane na wyrównanie szans w korzystaniu ze wszystkich form wsparcia oferowanych bezrobotnym.

Działanie 3.1.

Wspieranie programami aktywizującymi bezrobotnych, zwłaszcza z grup podwyższonego ryzyka.

Cel:

Kierowanie bezrobotnych do aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu i promocja usług doradczych.

Sposób realizacji:

Wsparcie bezrobotnych z grup podwyższonego ryzyka poprzez:

- subsydiowane zatrudnienie,
- szkolenia zawodowe mające na celu dostosowanie kwalifikacji do potrzeb rynku poprzez nabycie kwalifikacji, podniesienie kwalifikacji lub ich zmianę,
- praktyki zawodowe oraz staże pozwalające na poznanie specyfiki zawodu oraz nabycia praktycznych umiejętności związanych z przyszłym zawodem,
- doradztwo zawodowe dla osób podejmujących własną działalność gospodarczą,
- pośrednictwo pracy,
- programy specjalne opracowywane dla poszczególnych kategorii bezrobotnych.

Przewidywane efekty:

- ograniczenie skali bezrobocia zwłaszcza w wśród bezrobotnej młodzieży, kobiet, mieszkańców wsi i długotrwale bezrobotnych,
- objęcie programami aktywizującymi znacznej liczby bezrobotnych.

Partnerzy uczestniczący w realizacji działania:

- powiatowe urzędy pracy,
- organizacje pozarządowe,
- organizacje pracodawców i pracodawcy,
- samorząd województwa,
- samorządy lokalne,
- Ochotniczy Hufiec Pracy,

- partnerzy jednostek samorządowych powiatu krasnostawskiego.

Finansowanie działania nastąpi ze środków:

- funduszy strukturalnych / EFS /,
- Funduszu Pracy,
- samorządu województwa,
- prywatnych.

Reasumując - realizacja zadań ujętych w Powiatowym Programie Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy ukierunkowana jest na tworzenie nowych miejsc pracy, przystosowanie kwalifikacji bezrobotnych do wymogów współczesnego rynku pracy oraz promocję wszelkich form subsydiowanej aktywizacji zawodowej. Działania te skutecznie powinny doprowadzić do ograniczenia zjawiska bezrobocia, zwłaszcza w grupach szczególnego ryzyka.

Rozpisane działania w powyższym opracowaniu realizowane będą w ramach następujących obszarów wsparcia:

- aktywna polityka rynku pracy,
- przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego,
- kształcenie ustawiczne,
- adaptacyjność i rozwój przedsiębiorczości,
- wyrównanie szans kobiet na rynku pracy.

Poszczególne zadania ujęte w tym Programie realizowane będą poprzez opracowanie programów, w których szczegółowo będą opisane grupy wsparcia oraz sposób monitorowania zarówno od strony merytorycznej jak i finansowej. Jednym z głównych celów przy realizacji poszczególnych programów będzie badanie wskaźnika efektywności zatrudnieniowej po zakończeniu działań.

ROZDZIAŁ VIII.

PODSUMOWANIE.

Transformacja ustrojowa, obok istotnych osiągnięć w demokratyzowaniu życia, spowodowała wysoce niekorzystne zmiany, które są następstwem wprowadzenia gospodarki rynkowej. Odchodzenie od modelu państwa opiekuńczego wywołało wiele zjawisk negatywnych, w tym między innymi:

- rozwarstwienie społeczne,
- marginalizację / wykluczenie / wielu jednostek i dużych grup społecznych,
- rosnącą pauperyzację / znaczne i długotrwałe obniżenie standardu życia polskich rodzin /,
- nierówności społeczne w dostępie do pracy, edukacji, kultury, lecznictwa, uczestnictwa w podziale dochodu narodowego i inne.

W związku z powyższym zaistniała konieczność strategicznego rozwiązywania problemów społecznych osób, rodzin i grup społecznych, problemów o szczególnie wysokim stopniu dotkliwości dla życia. Przed samorządami pojawiły się nowe zadania, których realizacja może przynieść stopniową poprawę lub złagodzenie negatywnych zjawisk społecznych. Ramy działalności samorządów lokalnych określać winny strategie rozwiązywania problemów społecznych.

Do ogólnie akceptowanych wartości współczesnej polityki społecznej, które w różnorodny sposób znajdują swoje odzwierciedlenie w strategiach rozwiązywania problemów społecznych możemy zaliczyć:

- bezpieczeństwo socjalne, tzn. gwarancja dochodów i usług na wypadek pojawienia się tzw. ryzyka socjalnego / choroba, bezrobocie, niepełnosprawność, itp. /,
- zasoby ludzkie, w tym inwestowanie w człowieka i tworzenie równych szans rozwoju dla ludzi bez względu na wiek, płeć, stan zdrowia, itp.,
- pokój społeczny jako wartość podstawowa dla utrzymania harmonijnej współpracy i współżycia między ludźmi / redystrybucja dochodu narodowego na rzecz grup upośledzonych, jak i dialogu społecznego /,
- życie rodzinne – uznanie rodziny za podstawową instytucję społeczną, w rozumieniu, że polityka społeczna jest polityką prorodzinną.

Podstawę wszelkich działań winny stanowić cele odnoszące się głównie do trzech obszarów, jak:

- polepszenie warunków życia, pracy i kształcenia,
- prawo do zatrudnienia i prawo do wykształcenia,
- stworzenie systemu zabezpieczenia społecznego.

Cele te zostaną osiągnięte jeśli ich realizacja zostanie oparta na zasadach: subsydiarności, osobistej wolności, solidarności.

Potrzeba opracowania i wdrożenia strategii w zakresie polityki społecznej wynika z konieczności nakreślenia skoordynowanych działań, które w określonej przestrzeni, czasie i sytuacji społeczno-gospodarczej, przy uwzględnieniu środków, jakie będą do dyspozycji - wywołają oczekiwane efekty.

BIBLIOGRAFIA:

1. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie – Narodowa Strategia Spójności.
2. Program Operacyjny KAPITAŁ LUDZKI Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013.
3. Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubelskiego na lata 2005 – 2013
4. Opracowania własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Krasnymstawie
5. www.stat.gov.pl – Bank Danych Regionalnych
6. Dane z PUP Krasnystaw
7. Wiejski Rynek Pracy, WUP w Chełmie
8. Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006 – 2020
9. Studium Lokalnego Potencjału Gospodarczego – Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Krasnostawskiego na lata 2004 – 2013
10. Dane z GUS / roczniki statystyczne /
11. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2002
12. Strategia Rozwoju Lokalnego Powiatu Krasnostawskiego na lata 2008-2020